ARBETAR MAKT

NR 11 -75
ÅRG 4 2kr

STÖD REVOLUTIONEN I PORTUGAL

SPANSKA INBÖRDESKRIGET ★ POSTEN

PORTUGAL ★ ONANI ★ VPK ★ SÄPO

KOMMUNIST?
DÅ ÄR DU REGISTRERAD

Först fick vi IB-affären. Den visade, att den socialdemokratiska regeringen hade en hemlig polis, som inte ens riksdagen kände till. Och att denna hemliga polis sände in agenter i vänsterorganisationer för att spionera, registrera och provocera.

Sedan fick vi härva med telefonavlyssningen. Det visade sig att den andra, "vanliga" hemliga polisen, avlyssnar en hel hop telefoner hos oika olika vänsterorganisationer. Motiveringen var bland annat att en organisation skulle få pengar från "främmande makt" (Kina). Nu avslöjas att sossarna sprider ett annat lands hemliga polis (CIA) pengar kors och tvärs till främmande makter i europa.

Nu (äntligen) har Ljugstitieminister Geijer erkänt att SÄPO sysslar med åsiktsregistrering:

"Vidare hade säkerhetstjänsten säkra uppgifter om att en viss organisation, som enligt egna uppgifter är beredd att med våld omstörta samhället, systematiskt organiserade hemliga celler inom sjukvårdsförvltningen...Lindqvist har försett säkerhetspolisen med uppgifter om tjänstgöringsplats inom sjukvården för vissa personer som redan varit föremål för säkerhetspolisens intresse." (sgt i riksdagen torsdag 30/10)

Vad innebär detta? Jo, att varje kommunistisk organisations medlemmar på arbetsplatserna registreras av SÄPO. För "beredd att med våld omstörta samhället" är ju varje organisation som förstått att kapitalismens inneboende motsättningar oundvikligen leder till en konfrontation mellan klasserna.

Ingen av de organisationer i Sverige som kallar sig revolutionär, menar sig vara blanquistiska kuppmakare. De vill istället förbereda arbetarklassen på den "sista striden" Och förberedelserna syftar till att minska konfrontationens våldsamma karaktär, t ex genom att så småningom bidra till beväpning av arbetarklassen för att förhindra ett massmord som skett bland annat i Chile.

Vad gäller de "hemliga cellerna", så är de enligt prejudikatet Sahlgrenska, hemliga tydligen bara därför att man inte lämnat in en namnlista till företagets ledning!

Några illusioner om att borgarstaten skulle tillmötesgå krav på att upplösa den hemliga polisen och bränna register tänker vi inte bidra till att sprida. Vi kommunister måste lära oss leva med den hemliga polisen. Men detta får inte innebära att vi blir så försiktiga att vi på arbetsplatserna håller inne med att vi är kommunister.

Den enda garantin vi kan skaffa oss mot att SÄPO:s och LO/SAF:s svartlistning inte leder till avsked är att vårt förtroende hos arbetskamraterna är så stort att arbetarnas kollektiva aktioner kan förhindra avskedanden.

INGEN NY FOLKFRONT!
KAMP FÖR SOCIALISMEN

När detta skrivs har tidningar bra länge hållit på och spekulerat i Francos död. Vi har sett allt ifrån löpsedlar med nyheten om dödsfallet och dödsrunor till analyser över "Spanien efter Franco".

Vi ska inte spekulera i vad som *kommer* att hända. Vi ska istället diskutera vad som *måste ske* för att förtrycket ska upphöra. Vi menar att det är viktigt att ha kunskap om den Spanska Revolutionen och inbördeskriget och därför börjar vi i detta nummer en artikelserie om perioden fram till 1939 i den spanska arbetarrörelsens historia.

När vi talar om att lära av den Spanska Revolutionen, så syftar detta inte endast på det faktum att händelserna 1936-39 har betydelse för kampen mot fascismen idag, genom de minnen som lever kvar i klassens medvetande. Den viktiga sidan är istället att den Spanska Revolutionen visar folkfrontspolitikens underkastelse av arbetarklassen under borgarklassen - och på hur den proletära revolutionen är den väg som leder till frihet från förtrycket.

När "Demokratiska Juntan" ledd av kommunistpartiet och "Plattformen" ledd av socialistpartiet enas i krav till den fascistiska regeringen på en demokratisk utveckling, så är det inte arbetarklassens och majoriteten av folkets frihet man förbereder, istället är det samma borgerliga diktatur under kapitalets herravälde, men med borgerligt demokratisk och parlamentarisk fasad man arbetar för att upprätta.

Att enbart begränsa sig till att propagera att arbetarklassen måste underordna sig borgarnas politik, är allvarligt, men inte katastrofalt. Men katastrofalt blir socialistpartiets och kommunistpartiets politik när de med våldsmedel söker tvinga arbetarklassen att kröka rygg för borgarna.

Majdagarna i Barcelona 1937, då arbetarklassen avväpnades av republikens folkfrontsregering med en kombination av vapenmakt och propaganda, får inte upprepas. När den spanska arbetarklassen, likt den i Portugal, organiserar sig i arbetarråd och bygger upp sin egen stat, måste kommunisterna och socialisterna välja sida: Antingen stödja borgarmakten och undertrycka arbetarklassen - eller stödja arbetarmakten och undertrycka borgarklassen. Historien har dock visat alltför många exempel på hur socialdemokrater och stalinister valt det första alternativet, för att vi ska våga hoppas på det senare. Därför är det vår uppgift att stödja arbetarklassens självständiga kamp och organisering - för arbetarmakt.

BOMBER MOT VÄNSTERN

"Förmodligen var det första gången som en regering i fredstid beordrat sina trupper att i commandostil spränga en radiostation vars program man ogillat."(DN 8/9)

Detta yttrande gäller den portugisiska regeringens(Militärrådets) beslut att stoppa den av arbetarna kontrollerade radiostationen "Radio Renacensas" sändningar. Att man valde att låta spränga den fd katolska sändaren, berodde på att man inte vågade låta soldater bevaka den. När man för en månad sedan gjorde ett försök att ta över stationen, så ställde sig de ditskickade soldaterna på arbetarnas och vänsterns sida och vägrade lyda order.

VEMS YTTRANDEFRIHET

Här i Sverige, och i västerlandet i övrigt, försöker massmedia i allmänhet och sossetidningar i synnerhet, framställa situationen i Portugal som om det var socialistpartiet och den 6:e provisoriska regeringen som är garanten för yttrandefrihet och demokrati - och att kommunistpartiet och yttersta vänstern står för diktatur och åsiktsförtryck. För ett halvår sen, medan general Vasco Goncalvez och kommunistpartiet do-

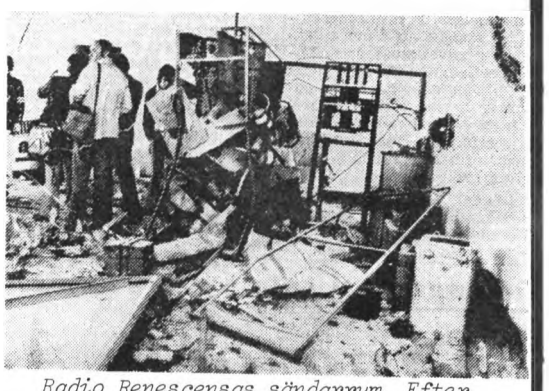

Radio Renescensas sändarrum. Efter fallskärmsjägarnas bombdåd.

minerade regeringen framställdes Portugal närmast som en öststatsdiktatur. Men sprängningen av radiostationen Renacensas bevisar motsatsen. De borgerliga krafterna med PS i spetsen har fråntagits sitt monopol på sanningen. Det finns idag i Lissabon 12 olika dagstidningar och de fanns även för ett halvår sedan! När tidningarna kommer ut är det fullkomlig rusning efter dom. Sanningen är i stället, att Portugal är det land i Europa där yttrandefriheten för närvarande är störst. Hotet mot denna kommer inte från vänster utan från 6:e regeringen med socialistpartiet i spetsen!

KRIGET I LIBANON

Inbördeskrig i Libanon. Kristna mot muslimer? Eller proletärer mot borgare?

Borgarna talar naturligtvis om religionskrig. Det passar bra i deras världsbild. I varje motsättning, i varje krig försöker borgerligheten och deras hant-langare i massmedia hitta orsaker som inte har med klasser och klassmotsättningar att göra. Vi har sett det på Nordirland och vi ser det idag i Libanon.

Men vilka är det som är kristna i Libanon? Och vilka är det som är muslimer?

Kristenheten representeras främst av den europeiska och amerikanska imperialismen. Det är affärsmän och bankirer. Hotellägare och småfifflare av allehanda slag; knarkdistributörer och sysslolösa kupongklippare.

Den muslimska befolkningen är i huvudsak arbetare, lantarbetare och trasproletärer; flyktingar från Israel.

Religionsgränsen följer alltså i stora drag klassgränserna. Det finns givetvis undantag, men det stämmer i huvudsak.

Inbördeskriget i Libanon är objektivt ett klasskrig. Religionen bidrar till att skärpa motsättningarna och omger dem med ett vidskepelsens töcken

STÖDET TILL PORTUGAL

Hur ska solidariteten med Portugal ut utvecklas?

1. Vi ser i dagens Portugal hur den självständiga kampen bland arbetare och soldater utvecklas snabbt. Många av de idéer som Förbundet Arbetarmakt bygger sin politik på går igen i uppbyggnaden av folkmakten i Portugal.

2. Portugal befinner sig i en avgörande situation. med en inhemsk reaktion och omgärdad av en aggresiv imperialism. Därför vill vi bidra till att bygga en stark och slagkraftig solidaritetsorganisation i Sverige.

3. Solidariteten med Portugal måste grunda sig på den proletära internationalismen. Vårt stöd måste inrikta sig på *arbetarnas* kamp. Det måste vara en klassolidaritet.
I vår agitation och propaganda stöder vi uppbygget av folkmakten och kritiserar starkt grupper och partier som ser klassens självständiga kamp som en språngbräda för den egna organisationen.
Detta måste vara grunden då vi fastställer plattformen för solidaritetsarbetet.
Först i andra hand kommer det ekonomiska stödet till den revolutionära vänsterfronten FUR.

4. Vi menar att vissa solidaritetsgrupper har en alltför sekteristisk linje då de överbetonar stödet till FUR. En sådan linje inskränker solidaritetsarbetet till ett stöd åt den revolutionära *vänstern*. Många arbetare kan och vill stödja den revolutionära processen i Portugal utan att ta ställning till de i FUR ingående organisationern.

5. Arbetarklassens egna organ och den framtida centraliseringen av dessa är vad vi bör inrikta oss på. Vi förespråkar att det ekonomiska stödet redan idag går till speciella projekt i Portugal, till exempel enstaka elller grupper av arbetarkommittéer, ockuperade radiostationer och sociala initiativ som läkarstationer och barndaghem i de proletära områdena.

6. Vi menar att huvudvikten bör läggas på detta stöd, men att det inte står i motsättning till ekonomiskt stöd till FUR.

Uttalande från Förbundet Arbetarmakts förbundsstyrelse 8 november 1975.

Tidningen
ARBETARMAKT

utges av Förbundet Arbetarmakt

Årgång 4, nummer 10 1975

Ansvarig utgivare: Helena Bertilsson

Adress: Tidningen Arbetarmakt
Box 9028
102 71 Stockholm
Telefon: 08/68 46 79

Prenumeration för 12 nummer:

Vanlig prenumeration	*30:-*
Stödprenumeration	*50:-*
Garantprenumeration	*100:-*

Postgiro vid prenumeration: *38 13 00-3*
Postgiro vid redovisning, ombudsförsäljning: 20 21 02-0
Postgiro till STÖDFONDEN: 23 75 76-1
Postgiro vid beställningar av äldre nummer och dyl.: 20 75 76-0

Tryck: *AB Prinkipo Offsettryck Stockholm November 1975*

Detta nummer presslagt 9 november 1975

Manuskript och illustrationer till nästa nummer ska vara redaktionen tillhanda senast 3 december.

Eftertryck endast med angivande av källan.

PORTUGAL: ARBETARMAKTEN MÅSTE UTVIDGAS

ARBETARMAKT uppmanar sedan några nummer tillbaka till stöd för revolutionen i Portugal. Vad innebär då konkret detta tal om revolution? Flera revolutionära organisationer i Portugal talar om att man nu nått ett upprorsskede. Vilka är då förutsättningarna för ett revolutionärt uppror? Vi ska försöka ge en del svar och en del fakta i artikeln nedan.

FOLKMAKTEN - BASORGANEN

När det talas om *folkmakt* och *folkmaktsorgan* i samband med den aktuella situationen i Portugal så avses främst *arbetar-, bostads-, jordbruks- och soldatkommittéer* (eller *-kommissioner* som de också kallas ibland). Dessa uppstod ganska snart efter kuppen den 25 april 1974 och har utvecklats såväl antalsmässigt som omfångsmässigt sedan dess. Idag existerar i runt tal 1000 arbetarkommittéer vilket innebär att så gott som samtliga landets företag har en kommitté. Arbetarkommittéerna har också förändrats från att ha varit uttryck för de mest medvetna arbetarnas organisering till att bli *klassorganisationer*. Då samlar de majoriteten av arbetarna på företaget i *stormöten*, som väljer representanter till folkkommiteer bl.a. Man har ofta en medvetenhet om att målet för ens verksamhet är att ta över ledningen för företaget i ett socialistiskt, arbetarstyrt samhälle. Detta innebär att arbetarkommittéerna har utvecklats från att vara kontrollorgan till att bli maktorgan - *arbetarråd*.

Men bilden är inte entydig. På många företag är inte delegaterna kontrollerbara och omedelbart avsättbara, det finns exempel på delegater som väljs på en tid av två år. Inte heller är kommittérna överallt av den omfattningen att de representerar majoriteten av arbetarna. På några håll finns det konkurrerande kommittéer som är uttryck för olika partiers politik.

Bostadskommittéerna finns främst i de proletära stadsdelarna och handhar vanligtvis frågor som vatten och avlopp, daghem, sjukvård etc. Jordbrukskommittéerna finns främst i söder och är ofta lika med ockuperade storgods. Soldatkommittéerna slutligen, var från början ofta lika med MFA:s basorgan, men har nu nått en större självständighet.

FOLKMAKTEN LOKALT

I det sk *Copcon-dokumentet* som MFA antog i juli talas om hur representanter för arbetar-, bostads- och jordbrukskommittéer ska samlas i lokala församlingar, sk *folkkommittéer*. Enligt Copcondokumentet skulle organiseringen av folkkommittéer vara en parallell organisering till de vanliga parlamentariska organen, och dessutom skulle dom utgöra MFAs kontaktorgan med folket.

Men vänstern har helt riktigt satsat på att bidraga till uppbygget av dess folkkommittéer som ett led i utvecklandet av arbetarklassens maktorgan, och då försökt frigöra folkkommittéerna från MFAs dominans.

Uppbygget av folkkommittéer har idag inte nått så långt att man kan tala om att de är allmänt förekommande. De främsta exemplen på denna organisering finns i *Setubal*, en industristad utanför Lissabon. Även i *Continua* finns en folkförsamling som samlar representanter från arbetar-, bostads- och soldatkommissioner. Från de olika folkförsamlingarna i Lissabons förstäder har initiativ tagits till att samla en central delegatförsamling för hela Lissabonområdet.

CENTRALISERINGEN

För att arbetarmakten ska bli verklighet krävs bl.a att det finns en central samordning av folkmaktsorganen för hela Portugal, som kan utse en verkställande instans, en revolutionär regering. Det enklaste sättet kan tyckas vara att representanter från folkkommitéerna samlas till en central församling och utser en revolutionsregering. Detta söker också den revolutionära fronten FUR verka för. Men de två maoistiska grupperna MRPP och UDP har lyckats kompromettera en sådan central samordning genom att samla de kommittéer man själva haft kontroll över till varsin centralförsamling. Man har dock endast lyckats samla ett fåtal av det 1000-tal kommittéer som finns i landet.

De centrala samordningar av kommittéer som hittills existerar, är dels branchvisa-, dels företagsvis gjorda sammanslutningar. Så har elektronikbranscher, varvsindustrin och eventuellt också byggnadsindustrin var sina samordningar av arbetarkommittéer. Bland storföretagen finns det bl.a en samordning av arbetarkommittéerna från SUF-koncernens 186 företag. SUF kan enklast beskrivas som Portugals "Wallenbergskoncern".

DEN POLITISKA ORGANISERINGEN

Vi har i tidigare nummer redogjort relativt utförligt för de olika partiernas, främst socialistpartiets (PS) och kommunistpartiets (PCP) politik. I förra numret tog vi upp och presenterade den revolutionära fronten FUR och de däri ingående organisationerna. Vi publicerade också ett längre utdrag ur FURs plattform, samt den revolutionära soldatorganisationen SUVs upprop.

Under den månad som gått sedan dess har inga grundläggande politiska förändringar skett. Den 6:e provisoriska regeringen har fortsatt sin kamp mot arbetarklassens självständiga organisering. Inom regeringen har socialistpartiet varit den drivande kraften i allians med det öppet borgerliga PPD.

De revolutionära krafterna i FUR arbetar på att utbreda sitt inflytande över hela landet, vilket man ännu inte nått. FUR är fortfarande mycket av en samordningsorganisation för de sex ingående organisationerna. Dessa går på arbetsplatserna ut med främst sin egen politik, även om på en del håll det organiseras "stödkommittéer för FUR".

ORGANISATIONERNA I FUR

De olika organisationerna i FUR skiljer sig ganska markant åt vad gäller synen på strategin. PRP-BR, PSP, LUAR och även LCI menar att Portugal är i ett upprorsstadium. Allmänt är inställningen inom FUR att läget i Portugal är mycket kritiskt, och att det idag gynnsamma läget för revolution snart *kan* förändras till det sämre. Det är främst i synen på hur den i FUR:s plattform omtalade övergångsregeringen ska komma till stånd, som de ingående organisationerna skiljer sig åt.

De ovan nämnda organisationerna är relativt eniga, så menar t.ex LCI att genom "enhetsfront underifrån" och på basis av folkmaktsorganen en revolutionär enhetsregering ska skapas. (Dock verkar samarbetet mellan LCI och de övriga organisationerna inte löpa helt smärtfritt. LCI för dock inte den politik som ex. RMF här förespråkar borde föras av fronten gentemot PCP och PS).

MES menar att FUR ska skapa en enhetsregering som ska leda/driva fram ett uppror.

MDP-CDE som är anknutet till PCP, tror inte på ett uppror nu, man verkar vilja bygga "massrörelsen" som ska leda fram till en kompromiss mellan FUR-PS-PCP.

SOCIALIST & KOMMUNISTPARTIET ...OCH FUR

Vi talade i förra numret en del om FURs politik gentemot PS och PCPs baskader. Uppgifterna från FUR om att PS i praktiken saknar en kader på de proletära arbetsplatserna är samstämmiga. Detta kan till en del motivera att ta tillbaka en del av vår kritiska inställning till FURs politik gentemot PS. Men samtidigt måste vi hålla i minnet att PS har betydande sympatier bland arbetarklassens periferi och mellanskikten, som inte är en oväsentlig faktor i en upprorssituation. (Även om sympatierna för PS snarare grundar sig på *antipati* mot PCP än på *sympati* för PS politik.) Det gäller inte bara att *vinna* så många som möjligt för revolutionen, det gäller också att *passivisera* så stora delar av motståndarens allierade...

I förhållande till PCPs bas, har ibland framhållits att den i praktiken redan till stora delar är vunnen för FURs program och för folkmakten. Uppgifter vi har fått den senaste tiden tyder dock på att en av FURs viktigaste uppgifter just nu är att arbeta för att vinna basen i PCP (däremot har man inga illusioner om att förändra ledningens politik). Målet är naturligtvis att i upproret få med sig så stora delar av klassen som möjligt.

Det är dock fel om man tror att alla PCP-are som ställer upp i arbetet på att utveckla folkmaktsorganen, gör det pga FURs inflytande. Faktum är att PCP aktivt arbetar för upprättande av folkkommittéer, speciellt i de områden där man är starkast. Man arbetar också på att få dessa erkända av regeringen, enligt de anvisningar som gavs i Copcon-dokumentet. Uppbygget av folkkommittéer, helst naturligtvis kontrollerade av PCP(med den fara för byråkratisering som detta innebär) är en del av PCPs nuvarande strategi. Man satsar på att försöka sitta på två stolar: Dels finnas kvar i 6:e regeringen, dels genom MDP-CDE ha inflytande och insyn i FUR.

Vad ARBETARMAKT erfar går PCPs strategi ut på att skilja PS och PPD åt, dvs att splittra den 6:e regeringen - och att upprätta en ny regering med PS-PCP och övriga organisationer inom FUR.

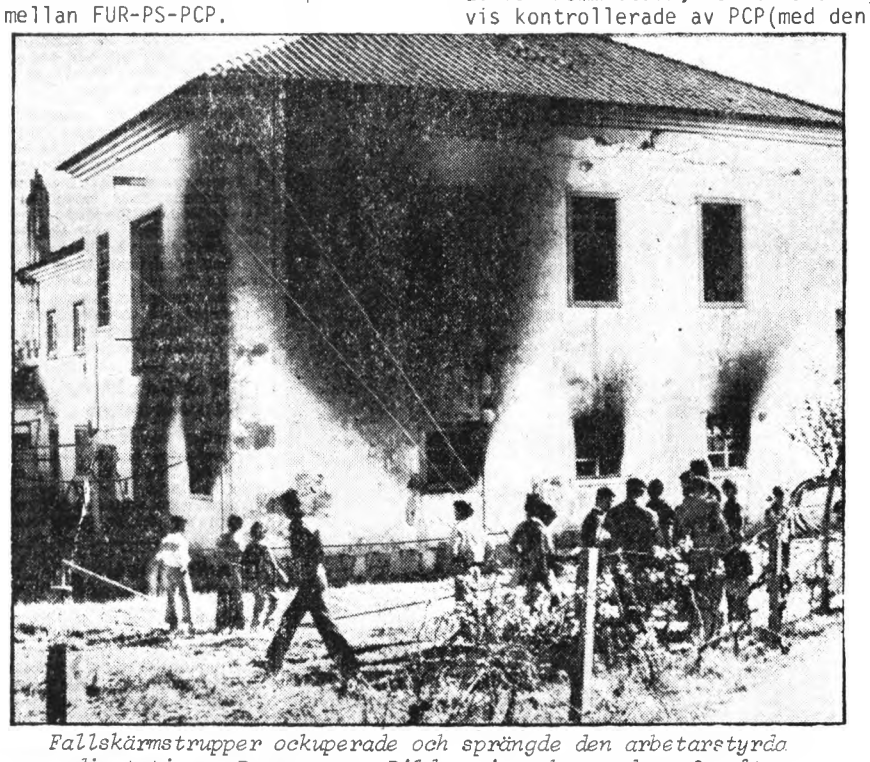

Fallskärmstrupper ockuperade och sprängde den arbetarstyrda radiostationen Renascensa. Bilden visar byggnaden efteråt.

SOLDATRÖRELSEN

SUV, enade soldater segrar, har, sedan det bildades för bara en månad sedan, fått ett stöd från majoriteten av alla meniga soldater i landet. Det är endast vissa specialförband (som fallskärmsjägarna) som regeringen kan lita på. Man har därför från myndigheternas sida beslutat att skära ner armén från 180 000 man till c:a 50 000. Detta kommer dock att stöta på motstånd, dels på grund av den politiska medvetenheten hos soldaterna, dels pga att arbetslösheten är så pass stor i Portugal att de som kommer ur armén inte kan räkna på att få arbete.

SUV är en avantgardeorganisation, och av förståeliga skäl en underjordisk sådan. Att den har ett stort stöd har dock visat sig i de demonstrationer den har anordnat. Inom SUV arbetar man dock på att skapa massorgan i form av soldatråd.

Revolutionen går vidare. Idag är ett revolutionärt uppror möjligt vilken dag som helst. Utgången av ett sådant är tillräckligt oviss pga av alla de olika samverkande faktorer som avgör de två klassernas styrkeförhållande. En sak är säker: arbetarklassen kommer inte frivilligt att underkasta sig borgarklassens försök att säkra sin makt. Striden är med oundviklighet här.

"perdix"

STREJKEN PÅ FORSMARK: en 'politisk' strejk?

I början av oktober inledde byggnadsarbetarna vid kärnkraftsbygget Forsmark på upplandskusten en strejk som med tillfälliga avbrott kom att pågå i två veckor. Forsmark-strejken var originell såtillvida att den *i handling* ifrågasatte den statliga arbetsköparen Vattenfalls rätt att leda och fördela arbetet. Men var strejken för den skull en politisk strejk, eller ens en "bra" strejk? Kommer arbetarna att gå segrande ur kampen?

ÖKÄNDA VATTENFALL

Arbetarna på kärnkraftbygget är organiserade i Byggnads och arbetsköparen är statliga Vattenfall. Ett bolag som Landet över gjort sig känt som en synnerligen stöddig och arbetarfientlig arbetsköpare. Mest känt är kanske Vattenfalls framprovocerande av strejken vid vattenfallsbygget Ritsem hösten och vintern -73. I Ritsem gällde kampen främst traktamentena och resorna till och från jobbet.

I Forsmark-strejken stod själva arbetets organisering i skottgluggen. Kortfattat krävde byggnadsarbetarna ett bibehållande av storlagen, medan Vattenfall sökte genomdriva en uppsplittring i mindre arbetslag.

Vattenfalls syfte var naturligtvis att splittra arbetarna och slå sönder den lag- och kamratanda som de kollektivt arbetande storlagen ofta bygger upp. På sikt kan man dessutom anta att Vattenfall var ute efter att skärpa arbetarnas splittring i lönehänseende. Med hjälp av de mindre arbetslagen hade sådana försök lättare kunnat genomdrivas.

VAR STREJKEN POLITISK?

Arbetarnas svar på Vattenfalls krav blev strejk. Onsdagen den 1 oktober inledde 800 man strejken genom att bli kvar i sina bodar efter lunchen. Strejken, som egentligen bestod av flera kortvariga strejker, som mest omfattande åtta arbetsdagar och tusen arbetare, ställde krav om bibehållande av de stora arbetslagen.

I praktiken var arbetarnas kamp en demonstration mot det godtycke och den splittring som Vattenfalls "smålag" utan tvekan skulle ge upphov till. Arbetsköparens krav om att deras arbetsledare skulle ha den yttersta rätten att leda och fördela arbetet ställdes mot arbetarnas egna lagbasar. De senare är naturligtvis också "basar", men med helt andra relationer till arbetarna än Vattenfalls arbetsledare. Enligt arbetarna själva utgör storlagen och lagbasarna en garanti för rättvis arbetsfördelning och en någorlunda juste fördelning av ackord och löner. Inte minst solidariteten med de äldre arbetarna garanteras.

Forsmarkarbetarnas kamp representerar utan tvivel något nytt i arbetarkampen i Sverige. Arbetsköparens rätt att leda och fördela arbetet ifrågasattes i *handling*. Men steget därifrån till en "politisk" strejk är stort. Diverse vänstertidningars försök att klassificera kampen som "politisk" bidrar knappast till att skapa kunskap om den verkliga innebörden av en sådan strejk. På många ställen är Forsmark-arbetarnas strejk alltför tvivelaktig och suddig för att de okritiskt ska ges vidare spridning och köras fram som politiskt avancerade.

VACKLAN

Så framstår till exempel arbetarnas vacklande attityd till facket, kampens organisering, strejkmobiliseringen och den bristfälliga informationen till andra byggnadsarbetare (på och utanför Forsmark) som mindre bra inslag i strejken.

Hur kom det sig till exempel att en förkrossande majoritet av arbetarna föredrog att stanna hemma (!) under strejken? Varför tog inte strejkkommittén rejäla initiativ till en egen spridning av information bland Forsmarks samtliga arbetare, massmedia och till andra byggnadsarbetare? Visade facket någon gång före, under eller efter strejken att man stod på arbetarnas sida? Och, då så inte var fallet, varför inriktade sig inte strejkkommittén med all kraft på att få denna erfarenhet spridd och själv söka bli erkänd som arbetarnas enda rättmätiga representant?

Frågorna är många och kan naturligtvis bara besvaras av Forsmarkarbetarna själva. Vår avsikt är naturligtvis inte att"komma här och mässa", men den kan knappast heller vara att heja på kampen för kampens egen skull.

Utgången av förhandlingarna mellan Byggnads och Vattenfall, som nu pågår, kommer att visa i vilken grad arbetarna lärt av begångna misstag och förmår sätta kraft bakom kravet på ett bibehållande av storlagen. Föra att travestera på gamle Marx: "Forsmarkarbetarnas frigörelse kan bara vara deras eget verk!"

Ingen kraft i världenkan rucka på sanningen att det är av erfarenheten man lär sig. Arbetarnas nyvunna erfarenheter i Forsmark kommer säkert väl till pass vid framtida nappatag med den stöddiga arbetsköparen Vattenfall.

Förbundet Arbetarmakt
Arbetsplatssekreteraren

'Santos' och 'Buenos Aires':

KAMPEN GÅR VIDARE · CHILE-KOMMITTÉN

Exempel på EFFEKTIV BOJKOTT!

Den 24 september låg Johnssonlinjens *Santos* i Stockholms Frihamn. Santos hade varit i Chile och lastats med koppar och citroner för svenska beställare. I vanlig ordning: fruktsort efter säsong och koppar i jämn ström. Men ändå var det inte helt som det brukar. Lasten från Chile nådde aldrig svensk hamn. För det finns jobbare i de svenska hamnarna som är på "dåligt humör". Därför lämpades kopparn och citronerna av i Hamburg någon vecka tidigare.

Om sjöfolk, långtradarförare som går på kontinenten, tullpersonal och andra aktiveras på samma sätt som många hamnarbetare - eller om en nordisk bojkott utlyses - får Chilejuntan det svårare. Santos har tvingats att lossa i utländsk hamn för att frakten ska gå vidare med långtradare. Nästa gång kanske de tvingas flyga kopparn till Sverige.

Den 24 oktober på kvällen fick Chilekommittén ett telefonsamtal från en kamrat i Helsinki. Dit hade en annan Johnssonbåt - Buenos Aires - anlänt den 18 oktober med koppar från Chile. Men hamnarbetarena där vägrade att befatta sig med kopparn. Den lokala fackföreningen, AKT, uppmanade dem till detta. Och de fick även stöd av den finska landsorganisationen. Den 21 oktober gick därför Buenos Aires ut från Helsinki för att få kopparn i land i en annan hamn. Helsinkis hamnarbetare, som trodde Buenos Aires var på väg direkt till Århus, larmade sina danska kollegor, som ställde sig mycket positiva. Men Buenos Aires gick i stället den 24 oktober in i en privathamn i Helsingborg, där c:a 175 ton koppar lossades. När båten dagen därpå kom till Århus, var den tom.

Så fort Chilekommittén i Stockholm den 24 fått meddelandet från Helsinki,

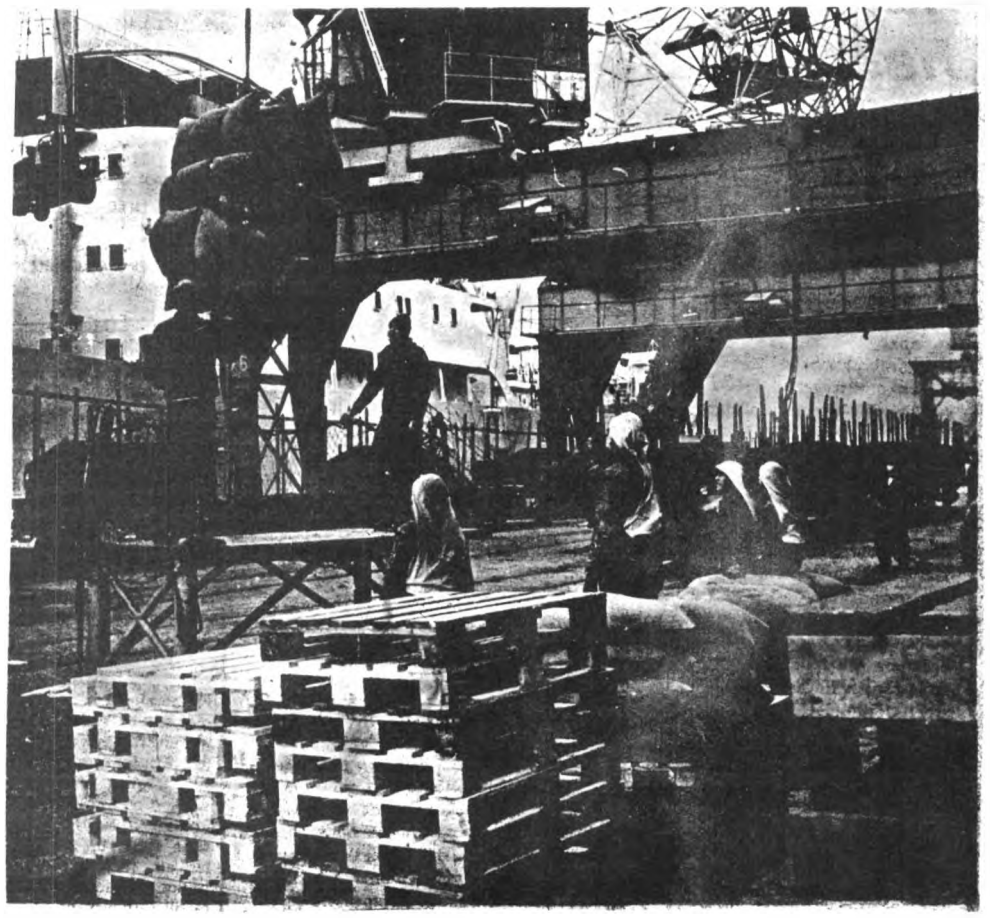

Köpenhamn och Århus, där många genast satte igång ett arbete för att förhindra lossningen av båten. Men vi var för sent ute.

Dessa två exempel visar att det bland de nordiska arbetarna finns en utvecklad vilja till direkta solidaritetsaktioner för de chilenska arbetarna och folket. Samtidigt pekar de på några av de brister som finns hos ler solidarietesarbetet. Det är främst fackföreningarna som måste organisera arbetarnas solidaritetsaktioner. Den svenska Chilekommittén uppmanar därför Nordens fackliga organisationer att mer aktivt samverka för att utveckla bojkotten mot mördarregimen i Chile.

Chilekommittens Arbetsutskott.

Arbetsplats-kommitté bildad på Surte Glasbruk

Som svar på det multinationella bolaget PLM:s hot om att lägga ner Surte Glasbruk (350 anställda, varav 165 kvinnor) har arbetarna på bruket tagit initiativ till bildandet av en arbetsplatskommitté, som, vad ARBETARMAKT erfar, ställt sig uppgiften att förhindra nedläggningen av bruket.

Tillkomsten av en arbetarplatskommitté får ses som ett nytt och friskt inslag i Surte-arbetarnas kamp mot PLM. Naturligtvis ligger en ökad insikt om fackets otillräcklighet i kampen till grund för kommitténs bildande.

PLM:s nedläggningshot har ställt en rad frågor i blixtbelysning för arbetarna och lokalbefolkningen: ska PLM överhuvudtaget tillåtas att lägga ner en produktion av den ekonomiska och miljövänliga plåtburken? Ska kravet om ett förstatligande av Surte Glasbruk - och på sikt hela glasindustrin - drivas? Och i så fall hur?

Den närmaste händelseutvecklingen på bruket kommer ge svar på några av dessa frågor. Arbetsplatskommitténs relation till facket kommer också den tvingas att diskuteras. Detta motiverar att vi i nästa nummer av ARBETARMAKT återkommer med ett mer uttömmande repotage om arbetarkampen på Surte glasbruk. Inte minst vad gäller Arbetsplatskommittén, i vilken 18 arbetare hittills ingår.

Förbundet Arbetarmakt
/Arbetsplatssekreteraren/

missnöje på posten

KAMP MOT REKLAMEN

Har du någon gång retat dig på alla de färgglada lappar och gratistidningar som har en förmåga att dölja de brev som man väntar på när man kommer hem. Då är du inte ensam om det. Varje vecka sprids millioner reklamlappar och -broscyrer över landet, och en del av dem genom postens försorg. All denna reklam vill för det mesta påverka oss att köpa nånting som vi egentligen inte alls tänkt köpa, allt för att öka företagens profit. Och tänk vad det kostar, både i pengar och naturresurser - skogen! - allt detta papper som går raka vägen ner i soptunnan!

Men det är inte bara du som mottagare som är missnöjd med reklamen. Hos brevbärarna har det också skapat ett missnöje allteftersom mängden reklam vuxit. Det är detta, vad gruppkorsbanden (som är reklamens postala beteckning) innebär för brevbärarna, som vi ska ta upp nedan.

VÄGRAN

I vintras skrevs det en del om brevbärarna i Boden som hade vägrat att ta ut reklam. Visserligen tvingades de att ta ut den följande vecka, men aktionen hade haft det goda med sig, att den pekade på missnöjet bland brevbärarkåren över reklamen eller *gruppkorsbanden* som de oadresserade försändelserna kallas.

Brevbärarna har en fastställd arbetstid på 40 timmar i veckan, och där man arbetar var fjärde lördag.(Undantag finns, se intervjun här invid.) Men förutom denna normala arbetstid, är

brevbäraren tvungen att ta ut gruppkorsband på sitt eget distrikt. Detta sker oftast på en "extratur" när han är klar med sitt ordinarie jobb. Visserligen varierar mängden reklam, några veckor (speciellt sommaren) finns det kanske inget att ta ut, ibland finns det t o m bortåt 7-8 sorters lappar och tidningar. Men obligatoriet som finns inskrivet i det speciella gruppkorsbandsavtalet, innebär alltså att brevbäraren tvingas att använda åtskilliga timmar till att dela ut reklamen. Speciellt för de äldre inom yrket är detta påfrestande, när det ordinarie arbetet ofta är hårt nog.

EXTRAINKOMST

Nu är det inte alla som är missnöjda med gruppkorsbanden. En del unga, med knälederna ännu inte förstörda av springet i trapporna, ser "gruppisarna" som ett tillfälle att skapa sig en extrainkomst. För andra igen är den extrainkomst som "gruppisarna" ger tillsammans med annat övertidsarbete en nödvändighet för att klara ekonomin. Brevbäraryrket hör till de lägre betalda, drygt 3.000 kr/mån. Därför blir också den korta arbetstiden, som ofta framhålls som den stora fördelen med yrket, en schimär. Arbetet sker på beting, vilket innebär att brevbäraren går hem när han är klar: är det mycket post får han arbeta övertid *utan extra betalning*. Det vanliga i stadsbrevbäring är att han tjänar en eller annan timma per dag. Men som sagt - lönen är satt i förhållande till detta.

FRIVILLIGHET

Dessa två olika inställningar hos brevbärarna till gruppkorsbanden, har arbetsköparen, Postverket, utnyttjat. Missnöjet mot gruppkorsbanden har mötts med argument att de anställda har olika uppfattningar i frågan". Samma sak har facket , Statsanställdas förbund, hävdat som orsak för att inte agera i frågan.För att överkomma dessa olika uppfattningar, har krav på frivilligt åtagande vad gäller gruppkorsbanden vuxit fram. Det är nämligen omöjligt att idag kräva att alla gruppkorsband ska bort - det skulle splittra brevbärarna. Man måste ta hänsyn till dem som behöver denna extrainkomst för att klara ekonomin. Kravet på frivillighet innebär att de som vill, ska ha möjlighet att få den extrainkomst som gruppkorsbanden innebär - men att de som inte orkar eller anser det värt ska ha möjlighet att slippa reklamen. Kravet innebär också att postverket måste utöka den styrka av extraanställd peronal, som redan tas i anspråk för att klara lördagsbrevbäringen, julposten och semstrarna.

Ett annat krav som rests är att det ska bli möjligt att ta ut ersättningen för "gruppisarna" i form av kompensationsledigt. Det går inte nu eftersom man inte räknar detta arbete som övertid!

Ersättningen för gruppkorsbanden måste vara lika för alla, oavsett ålder och anställningsförhållanden. De extraanställda får endast vanlig lön för att ta ut gruppkorsband, vilket innebär betydligt mindre än vad

en ordinarie brevbärare får. De extraanställda är ofta skolungdomar och För dem kan timlönen vara så låg som 8:85!

Dessa och liknande krav har framförts lokalt i klubbar och i avdelningar. T.ex. på en"brevbärarkonferens" i Norrköping i september. Postverket försvarades där av Eskil Gustavsson, som bl.a framförde verkets hot om att dra in gruppkorsbanden helt, om brevbärarna envisas med att kräva frivilligt åtagande. Detta är endast ett hot. Verket gör alltför stora vinster på reklamen för att vilja vara utan dom. Man hoppas dock på att kunna oroa och splittra brevbärare genom att ställa frågan "gruppkorsband eller ej". Svaret kan bara bli ett: GRUPPKORSBANDEN SKA VARA ETT FRIVILLIGT ÅTAGANDE!

Kraven måste spridas och förankras över landet, tas upp på fackmöten i form av uttalanden till förbundet och postverket. Men kampen måste förberedas på att föras utanför fackets ramar. Från Norrbotten har brevbärarna varnat att ta saken i egna händer". Detta kommer också att bli en nödvändighet över hela landet. Förbered egna aktioner genom diskussioner med dina arbetskamrater!

"Röd postis"

SMÅFÖRETAGSAMHET

I STATLIG REGI

Följande intervju är gjord med en kamrat som arbetat en tid som lantbrevbärare i mellersta Norrland. han gör det inte längre, därför att han fick sparken när han protesterade mot de vidriga anställningsförhållandena.

-Vad är de största skillnadera mellan att vara lantbrevbärare, och att arbeta i stadsbrevbäringen - du har ju prövat på bådadera?

-En lantbrevbärare fungerar som ett postkontor i miniatyr. Förutom att lämna ut brev och tidningar så gör han utbetalningar, tar emot pengar, tar hand om paket, ja nästan allt som ett postkontor gör. Dessutom har han ofta en social funktion i bygden - en kontaktlänk med myndigheter t ex.

Men det viktigaste, eller mest anmärknigsvärda, är anställningsförhållandena. Man kan säga att postverket söker att vältra över så mycket av kapitalkostnaderna som möjligt på brevbäraren. Några exempel: Han måste själv hålla med bil. Visserligen får man en viss ersättning, som gör omkring 5:-/mil. Men man måste då komma ihåg att bilen slits enormt mycket i arbetet. Man stannar och startar cirka 70 gånger per dag - och det drar ju upp bensin kostnaderna också. Hitills har man också måst hålla med räknemaskin själv, summor uppåt 150 000:- har man att göra med när det är "pensionsdag".

Ett exempel på hur postverket försöker flytta över alla kostnader på brevbärarna har ajg från min arbetsplats. Det hade rests krav på att verket skulle ordna med uttag för elvärme. Det var tom tal om att inte ta ut posten om man inte skulle få eluttag. Så efter en tid sattes uttagen upp, men man skickade räkningar till samtliga brevbärare fulla kostnaden. När då alla utom en vägrade att betala så lät verket låsa uttagen, för att hindra att de användes!

-De korta arbetstiderna i stadsbrevbäringen brukar framföras som den stora fördelen med yrket. Hur är det med detta i lantbrevbäring?

Det är inte alls samma korta arbetstid. För det mesta brukar vi få jobba fulltid eller mer. Men något som är värre, är att man tvingas jobba lördagar. Ett sätt är att verket vid arbetsvärderingen ser till att turen får sådan längd att den i inte utgör en full arbetstid. Därför tvingas man att jobba alla lördagar för att komma upp i 40 tim/vecka. ett annat sätt är att inte hålla med ersättare på lördagar, och ställa brevbärararen inför ett kombinerat moraliskt krav ekonomiskt hot. Man skall jobba lördagar för att hålla sig väl med postmästaren och verket för att få behålla jobbet. För några år sedan förekom överhuvudtaget inte några ersättare. Brevbäraren var istället själv tvungen att hålla med sådan. Det verkar nästan feodalism.

Hur är stämningen bland lantbrevbärarna. Är det något utbrett missnöje med verket ? Hur är inställningen till gruppkorsbanden t.ex.?

Vad gäller gruppkorsbanden så förekommer det självklart missnöje med dem. Men det är kanske inte den viktigaste frågan.... Överhuvud är det ganska speciella förhållanden i lantbrevbäringen. Det finns en utbredd samhörighetskänsla med verket. Detta har flera orsaker. Vi har bl.a. uppsplittringen på små kontor - där jag jobbar var vi 5 stycken. Eftersom lantbrevbäringen förekommer i glesbygderna, så följer av det att många lantbrevbärare är fd småbrukare. Samtidigt är arbetslösheten stor i trakten. Detta innebär att jobbet som lantbrevbärare är eftertraktat, och det är det också pga att man "står över" vanliga brevbärare, då man handskas med pengar. Sen är det en annan sak, pga bristen på arbete kan verket vara noggranna när de antar folk för fast anställning. Folk som inte skött sig, dvs varit lojala mot verket under den tid de varit vikarier, kan inte räkna med fast anställning.....

Hur fungerar facket ?

Jag hade ingen kontakt med det så länge jag jobbade. De stora avstånden och stora avdelningarna gör att man sällan kan komma på möten. Men det måste vara ett rätt ruttet fack som skriver så ruttna avtal, som det att man själv måste hålla med ersättare när man skulle komma ifrån, det är visserligen ändrat nu men i alla fall... Däremot måste man hålla med reservbil om den egna går sönder. Dessutom måste man betala alla reparationer själv, vilket kan bli kostsamt om man har otur och hamnar i diket. Överhuvud så finns det en hel del ekonomiska risker: vi får 5:- om veckan i felräkningspengar, så får man underskott i kassan så ska man betala det själv. Får man överskott lägger verket beslag på det...

Apropå detta med tvånget att hålla med reservbil när ens egen är sönder, du fick ju sparken i samband med en sån historia, kan du berätta om det ?

Ja enligt avtalet så är det brevbärarens uppgift att se till att han har transportmedel. Det vanliga är att man lånar någon bekants bil eller så, men det finns exempel då folk har tvingats att taxi. Så när min bil pajade så ringde jag och talade om vad som hade hänt. Då först fick jag veta att jag själv skulle stå för kostnaderna, det hade jag inte vetat tidigare. Om jag skulle ha tagit taxi, så skulle det inneburit att jag skulle få betala för att få jobba! Så jag vägrade, och sa att om dom trodde att det var något slags nöje att ta ut post, som man var villig att göra mot betalning, så kunde dom ta ut sin post själva. Det blev i alla fall så att verket betalade taxi de två dagar som bilen var trasig. Men en tid efter, så kom postmästaren, kontrollören och överkontrollören uppresande för att tala med mej (det var förstäss en vacker dag, så de fick sig en fin utflykt, och traktamentena gick säkert på mer pengar än vad taxin kostade). Dom sa att jag skulle vara tacksam mot verket för att dom hade betalat, och att det var e en engångsföreteelse. Det vart naturligtvis en ordentlig diskussion, och jag förklarade att jag ansåg det helt självklart att verket skulle hålla med reservbil. Efter ett par dar fick jag ett brev hem där man ville att jag skriftligen skulle förklara om jag vägrade ordna med reservbil i fortsättningen. Jag svarade inte - och ett tag senare var jag arbetslös igen.

DE OLIKA LINJERNA I DEN SPANSKA MOTSTÅNDSRÖRELSEN KAN SÄKERT VERKA FÖRVIRRANDE FÖR MÅNGA. DE FLESTA AV DEM HAR DOCK SIN URSPRUNG I DEN SPANSKA HISTORIEN FÖRE FASCISTERNAS MAKTÖVERTAGANDE 1939. FÖR ATT BRINGA LITE KLARHET I DESSA FÖRHÅLLANDEN PUBLICERAR VI EN HISTORISK OCH POLITISK ÖVERSIKT ÖVER KLASSKAMPEN I SPANIEN. ARTIKELN, SOM KOMMER ATT FORTSÄTTA I NÄSTA NUMMER, INGÅR OCKSÅ I VÅR SERIE OM ARBETARRÅDEN.

ARBETARF

I detta läge, när Franco ligger på dödsbädden, skulle kanske den märkliga situation inträffa, att ett nytt inbördeskrig utbryter i Spanien till fyrtioårsminnet av utbrottet av det förra. Det var den 17/7 1936 som armén reste sig i Marocko (som då var en spansk koloni). Dagen därpå revolterade de sammansvurna knektarna i hela Spanien, samtidigt som trupper började överskeppas från Marocko.

Militärerna trodde att deras statskupp skulle bli en snabb affär. Men där tog de grundligt miste. Det skulle dröja till våren 1939 innan allt motstånd var nedslaget i detta exempellöst hårda inbördeskrig, vars slutfacit uppgick till 1 miljon döda. Många militanta arbetare slaktades ner under inbördesstriderna och den efterföljande fascistiska terrorn, många människor bringades till apati eller resignation, andra emigrerade, då de kände att de inte kunde leva under en regim som mördat deras fäder, mödrar eller syskon. Men de knappa tre år man lyckades göra motstånd var ändå inte ett meningslöst offer.

ARBETARMAKT I PRAKTIKEN

Ty under dessa tre år lyckades arbetarna bevisa för sig själva att de var i stånd att ta stora delar av samhällets förvaltning i sina egna händer, att ett *proletariat i vapen*, en folkmilis, kunde uppträda lika effektivt eller effektivare på det militära slagfältet än en reguljär armé genomsyrad av preusseri och fördumning; detta inbördeskrig visade framförallt att *arbetarklassen måste lita till sin egen styrka* och ständigt inta en vaksam attityd gentemot *alla* organisationer som de inte själva byggt upp och har *direkt* kontroll över - inklusive sina fackföreningar. Utan detta inbördeskrig hade de olika "vänster"-organisationerna i Spanien än idag kunnat sprida sina odugliga "lösningar" utan att ständigt tvingas skyla över sina misslyckanden i det förflutna, vilket nu är fallet.Kommunisterna talar fortfarande om sin "folkfront".

PARTIERNAS LÖGNER

Anarko-syndikalisterna talar fortfarande om erövringen av den ekonomiska makten, och tonar ner nödvändigheten av att erövra den *politiska*, att krossa den gamla statsapparaten och bygga en proletär statsmakt. Liberalerna och socialdemokraterna upprepar sina respektive dumheter, osv. *Men de sprider alla sina dumheter med större svårigheter och med mer ansträngda bortförklaringar än om inte en gång detta svammel testats och förkastats av verkligheten.* Därför finns det, *trots* trettiosex år av fascistiskt förtryck och förföljelser mot alla former av arbetarkamp, arbetarorganisering och en socialistisk debatt inom arbetarklassen om revolutionens mål och medel, grupper inom motståndslägret som insett att i Spanien står *inte* valet vare sig mellan fascism eller borgerlig demokrati, fascism eller statsbyråkratism, fascism eller fackföreningsvälde (som de "ortodoxa" syndikalisterna fortfarande drömmer om) utan mellan *fascism eller arbetarmakt*. I grannlandet Portugal fanns det mycket mindre av en levande revolutionär tradition när fascismen äntligen störtades 19/4 genom MFA:s militärkupp. Inte desto mindre har idag, ett och ett halvt år senare, en verkligt revolutionär flygel både inom arbetarklassen (FUR) och inom krigsmakten (SUV) växt fram. Mot denna flygel står borgare, Moskva-kommunister, socialister och maoister i skön förening. Alla fruktar de *arbetarmakten* som pesten. Vilka förutsättningar borde då inte finnas i Spanien? De som önskar upprepa det förgångnas misstag och nederlag kommer inte att få en lätt match när *proletariatet tar saken i egna händer.*

Men här ska vi inte diskutera dagens Spanien utan inbördeskriget och revolutionen för fyrtio år sedan och vad som ledde fram till dessa händelser.

KLASSERNA

Trettiotalets Spanien uppvisar vissa likheter med de halvkoloniala och halvfeodala länderna i den s.k. Tredje Världen idag, även om dessa likheter inte ska överdrivas. Den härskande klassen var storgodsägarklassen, intimt lierad med en liten inhemsk finansborgarklass, katolska kyrkan, armén och utländska imperialistiska intressen. Den "rena" industribourgeoisin fanns främst i provinserna Baskien och Katalonien, och där har den f.ö. fortfarande sin tyngdpunkt. Samtidigt låg Spaniens kulturella och administrativa centrum i Kastilien (där huvudstaden Madrid är belägen), och det är också här som den "riktiga" spanskan talas. Språket i Katalonien är en spansk dialekt som skiljer sig ganska mycket från den"officiella", samtidigt som det finns andra betydelsefulla etniska särdrag i Katalonien; för att inte tala om Baskien, vars kultur (med undantag för religionen) är fullständigt väsensskild från övriga Spanien. Eftersom godsägarklassen och finansbourgeoisin fruktade att bli utmanövrerade av industriborgarna, vilket var precis vad industriborgarna försökte göra, så var det väl bäddat för en konflikt som tog sig skepnaden av en dragkamp mellan centralregeringen och provinserna. Den katalanska bourgeoisin fick se sina fabriker exproprierade under inbördeskriget, men inte den baskiska, som i stort sett stödde kampen mot Franco liksom för övrigt den baskiska kyrkan.

OJÄMN UTVECKLING

Alltså: i Spanien fanns en baskisk och en katalansk industriborgarklass men ingen spansk. Sak samma med medelklassen, som börjat växa fram i dessa två provinser men i övrigt utgjorde ett mycket smalt socialt skikt.

I vissa områden som Asturien, Baskien och Navarra fanns en, om inte välmående, så inte heller utblottad småbondeklass, medan småbrukarna i Galicien, Leon, Kastilien och Aragonien hade det sämre ställt. Men den värsta nöden och jordkoncentrationen fann man i Andalusien längst ner i söder. Där dominerade (och gör så än) storgodsen, som gav sina ägare en genomsnittlig inkomst på 18.000 pesetas och lantarbetarna, i början av 1936, en dagslön på mellan 0,60 och 3 pesetas. Till råga på allt var lantarbetarna i allmänhet arbetslösa fem månader om året.

Industriarbetarna utgjorde under 1930-talets första år ca 30% av den arbetsföra befolkningen. Lönerna var ytterligt låga. Trots att industriarbetarens levnadsstandard oftast var bra mycket högre än lantarbetarens var hans reallön, om vi sätter reallönen i England till 100, endast 45.

Bland de fattiga arbetarna, såväl i staden som på landsbygden, växte en upprorsstämning som tog sig uttryck i ständiga revolter och i en ständig ökning av arbetarrörelsens styrka.

DE BORGERLIGA PARTIERNA

De viktigaste högergrupperna var monarkisterna, carlisterna, Acción Popular och Falangen. Monarkisterna leddes av den hitlerbeundrande Calvo Sotelo, som skulle bli en av hjärnorna bakom generalernas sammansvärjning.

I Navarra hade carlisterna sin starkaste ställning, där prästerskapet lyckats uppbåda de fanatiskt katolska bönderna till traditionens försvar bakom parollen "Gud, Fosterlandet och Konungen!". Ständigt beredda att möta reformer med uppror satte carlisterna upp en egen armé med italiensk hjälp, de s.k. *requetes*. För den var den allmänna rösträtten en förolämpning mot "spanskheten", och de ansåg sig vara utsedda av den gudomliga Försynen att frälsa Spanien och de kristna värdena från att undergrävas av omstörtare, liberaler och revolutionärer. (Likheten med Portugal av idag är slående med avseende på skillnaderna mellan norr och söder. I norr konservativa småbrukare, i söder radikala lantarbetare.)

Acción Popular var katolska kyrkans organ. Dess ledare, Gil Robles, blev ledare för en valallians med monarkisterna under "de svarta åren" 1934-36.

1932 fick reaktionen en ny vapendragare som var betydligt "modernare" till sin utformning än de traditionella högerpartierna, nämligen Falangen. Liksom andra fascistiska rörelser körde den till en början med ett skenradikalt program, nationalisering av banker och järnvägar osv. Falangens ideal var "harmoni mellan klasser och yrken för ett gemensamt öde" och storvulna drömmar om ett spanskt imperium (än idag kräver Falangen tillbaka Spaniens forna kolonier - dvs bl a större delen av Latinamerika!). Falangens idéer avvek från de italienska fascisternas endast i respekten för kyrkan. Men till skillnad från sina tyska och italienska förebilder lyckades aldrig Falangen få någon massanslutning bakom sig, vilket delvis kan förklaras med medelklassens begränsade storlek, arbetarklassens starka förankring i socialistiska idéer och de halvfeodala dragen i Spanien som gav den spanska fascismen ett något annorlunda ansikte än Hitlers och Mussolinis.

Förutsättningarna för ett liberalt parti var dåliga, eftersom de sociala skikt som normalt brukar stå bakom liberalismen var ganska obetydliga i Spanien. Liberalismen kunde därför inte agera "på sina egna villkor" utan hamnade i en ständig vacklan mellan "höger" och "vänster".

Det s.k. Radikala Partiet allierade sig 1933 med monarkisterna och blev indragna i en korruptionsskandal som var chockerande t.o.m. för spanska förhållanden, varpå de förlorade allt inflytande.

Vad som gör det befogat att överhuvudtaget omnämna liberalismen i Spanien, är det opropotionerligt stora inflytande de kom att få på den s.k. republikanska (=anti-fascistiska) sidan i inbördeskriget. Ty Radikala Partiet var inte liberalismens enda företrädare. Där fanns också Republikanska Vänstern, vars ledare Manuel Azana fick bilda regering när republiken bildades. Hans dröm var en borgerligt-demokratisk republik baserad på självägande bönder och andra småborgare. Denna regim skulle, enligt Azanas planer, stoppa upp de revolutionära rörelserna med en måttlig reformpolitik.

VÄNSTERNS ORGANISATIONER

Arbetarklassen i Spanien vid denna tid uppvisade två framträdande särdrag. Den ena var anarkismens och syndikalismens starka ställning. Den andra var de politiska partiernas relativa obetydlighet i förhållande till fackföreningarnas styrka. Kontentan härav blir att de syndikalistiska fackföreningen, CNT, hade en ställning som ingen annan syndikalistisk organisation i världen ens kom i närheten av vid denna tid (eller senare). Den var på sätt och vis en kvarleva från syndikalismens glansperiod före 1:a världskriget. Som CNT:s "politiska arm" tillkom relativt sent Iberiska Anarkistfederationen (FAI) år 1927. FAI, liksom ungdomsförbundet Anarkistisk Ungdom, hade i viss mån samma karaktär som de små vänstergrupperna i Europa idag, såtillvida att de samlade ett antal "generaler" men inget "manskap". CNT å sin sida kom att fylla funktionen *både* av en fackföreningsrörelse och ett "massparti", där man påträffade inte bara "manskapet" utan också "generalerna" från FAI, som inom CNT lyckats lägga under sig hela ledningen.

ÖRELSEN I SPANIEN

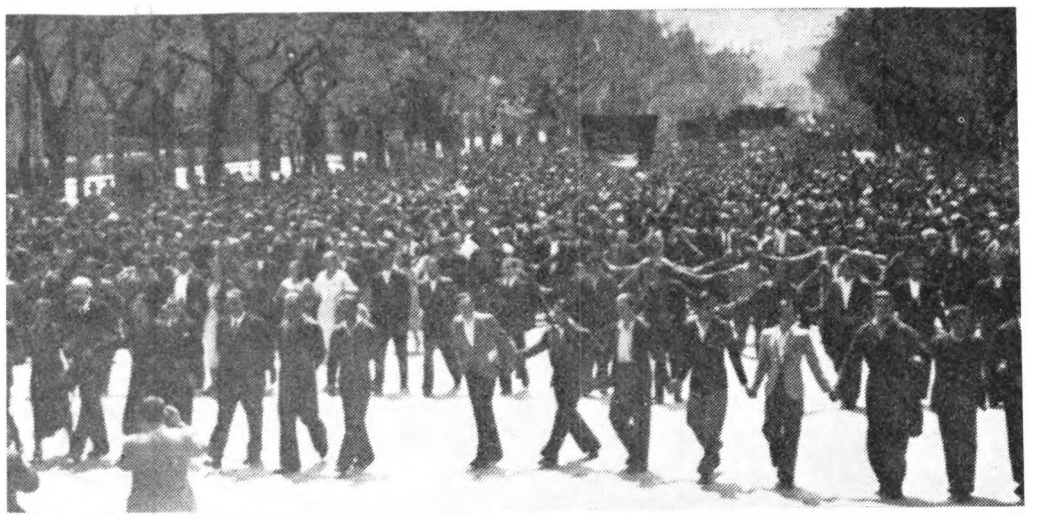

Samma fenomen finner vi hos den socialdemokratiska delen av arbetarrörelsen. Den socialdemokratiska landsorganisationen, UGT, var "masspartiet", medan det egentliga partiet, PSOE, aldrig omfattade nagra större medlemsmassor.

Det (Moskva-)kommunistiska partiet (PCE) i Spanien var nela tiden svagt fram till inbördeskrigets två sista ar, då det stärkte sin ställning dels genom att driva en politik som attraherade f.d. liberala sympatisörer, dels genom den enorma good-will som den ryska vapenhjälpen medförde. Uppgifterna om medlemstalet varierar, fran 30.000 (1) till 3.000 (2).

Förutom det officiella, Kominternanslutna kommunistpartiet fanns mindre marxistiska grupper, som "Arbetar- och Bondeblocket" och Vänsterkommunisterna. De senare hade tidigare stått Trotskij ganska nära, men när denne hävdade att det lämpligaste vore att ga in i PSOE och där bilda en "revolutionär fraktion" valde Väsnterkommunisterna att gå sin egen väg och slå ihop sina påsar med Arbetar- och Bondeblocket. POUM, som den nya organisationen kom att heta, blev aldrig någon särdeles stor organisation, inte ens så stor som PCE. Den förde under hela inbördeskriget en tämligen osjälvständig svanspolitik gentemot CNT-FAI.

Vare sig PCE eller POUM hade en egen landsorganisation, således inget "masspartí". Därför kom anarko-syndikalismen och socialdemokratin att bli de verkliga drivkrafterna inom spansk arbetarrörelse, vilket motiverar en något mer ingående granskning av dessa rörelser.

ANARKISM OCH SYNDIKALISM

Att just anarkismen och inte någon annan riktning inom arbetarrörelsen kom att få en så stark ställning i Spanien fram till 1939 var i allt väsentligt en produkt av de starka federalistiska strömmningarna och den utbredda lokalpatriotismen. (Den som hävdar att detta är enbart "förtal" av den spanska anarkismen uppmanas studera några prov på de synnerligen seriösa och inträngande etnologiska undersökningar som bedrivits på detta område (3)).

De federalistiska strömmningarna var ett resultat av den ekonomiska, politiska och kulturella dominans som Kastilien utövade gentemot övriga provinser. Ett motstånd växte fram, huvudsakligen inom lägre medelklassen. Dess främste talesman var banktjänstemannen och kastiliern (!) Pi y Margall, som översatte praktiskt taget samtliga verk av den franske anarkisten och federalisten Proudhon till spanska. Hos Proudhon var det småborgeliga draget mer framträdande än hos senare anarkistiska lärofäder, vilket ju väl stämde överens med den federalistiska rörelsens klassbas i Spanien vid denna tid. Margalls personliga åsikt lutade dock mera mot den amerikanske presidenten Jeffersons "radikal-liberalism".

Successivt kom motståndet ~~mt~~ den av kastilianska intressen dominerade statsmakten att växa ut i ett motstånd mot all statsmakt *överhuvudtaget*, och därigenom kom den av Margall inspirerade federalistiska rörelsen att grundligt förbereda marken för den "rena" anarkismen.

"Men den verkliga utgångspunkten för anarkiströrelsen i Spanien var revolutionen i september 1868 då drottning Isabella tvangs att gå i landsflykt. Detta ansåg Bakunin (ledare för den anarkistiska oppositionen mot Marx inom 1:aInternationalen. *Vår anm.*) vara ett gyllene tillfälle att upprätta Internationalen - under sin egen och inte under Marx ledning - på andra sidan Pyrenéerna. Följaktligen igångsatte han en mycket omfattande missionärskampanj".(4)

BAKUNINS MISSIONÄR

Bakunins främste missionär var en man vid namnet Giuseppe Fanelli:

"Under de få veckor han vistades i Spanien lärde han sig knappt ett ord spanska men lyckades vid möte efter möte omvända dem som inte behärskade något annat språk. Varken förr eller senare ådagalade Fanelli en så enastående missionärsförmåga, och enda förklaringen till hans framgång torde vara att Bakunins anarkism - som inrymde men sträckte sig utöver federalismens grundläror - vid denna tid av social oro, då arbetarna och de yngre intellektuella fann Pi y Margalls federalism alltför mild och långsamt verkande, var just den troslära de väntat på" (5).

Anarkismens segertåg i Spanien berörde både stad och landsbygd. De främsta "härdarna" blev Andalusiens landsbygd och Kataloniens städer, främst Barcelona. Det var två skilda världar som hissade anarkins fana. Den etiskt- moraliska, halvreligiösa prägel som alltid vidlåder anarkistiska rörelser i större eller mindre utsträckning, var mera dämpad i Katalonien men slog ut i full blom bland de andalusiska lantarbetarna.

"Denna andalusiska bonde-revolutionism må ha varit naivt kiliastisk (6), men den innebar ingen förvanskning av den anarkistiska läran. På sitt eget rena och primitiva sätt uppvisade den tvärtom vissa element hos anarkismen som mera sofistikerade talesmän varit benägna att släta över: framför allt det moraliska element och den andliga övergången till en tidlös värld utanför framåtskridandet och frigjord från de materiella frestelser som tycks vara det ofrånkomliga troshinder för den verkligt svarte anarkisten" (7).

"Frigörandet från materiella frestelser" ingick som en viktig beståndsdel för bondeanarkismen, så viktigt att man påminner sig höger-socialdemokraten Prietos föraktfulla ord (fast fällda i ett annat sammanhang) om "socialisering av fattigdomen":

"I städer och byar bildades små kretsar, som startade aftonskolor, där många lärde sig läsa, bedrev anti-religös propaganda och ofta praktiserade vegeterianism och absolutism. Somliga förkastade t o m tobak och kaffe, och en av de gamla apostlar jag kände hävdade att när frihetens tid var inne, skulle människorna leva på otillagad föda, som de odlat med egna händer. Men den andalusiska anarkismens viktigaste kännetecken var dess naiva kiliasm. Varje ny rörelse eller strejk ansågs förebåda en omedelbart förestående välståndets tidsålder, då alla- t o m stadsvakterna och jordägarna - skulle vara fria och lyckliga. Hur detta skulle gå ti till kunde ingen säga. Utöver beslagtagandet av jorden (och på sina håll inte ens det) och nedbrännandet av församlindskyrkan förelåg inga positiva förslag" (8).

Anarkismen lyckades emellertid inte få någon förankring i Andalusiens gruvdistrikt, där arbetarna i allmänhet tillhörde UGT. Vidare fanns det misshälligheter mellan de andalusiska anarkisterna i städerna och de som opererade på landsbygden. Huvudtendensen inom andalusisk anarkism var i själva verket fullständigt främmande för stadskulturen och den industriella verklighet som höll på att bryta in även i Andalusien.

I Katalonien var förhållandet det motsatta. Här låg betoningen på *syndikalism* i ordparet anarko-syndkalism. Trots en viss federalistisk slagsida uppvisade CNT i Katalonien en förståelse för den moderna produktionens problematik och en internationalistisk anda som distanserat sig långt från den primitiva by-anarkismen.

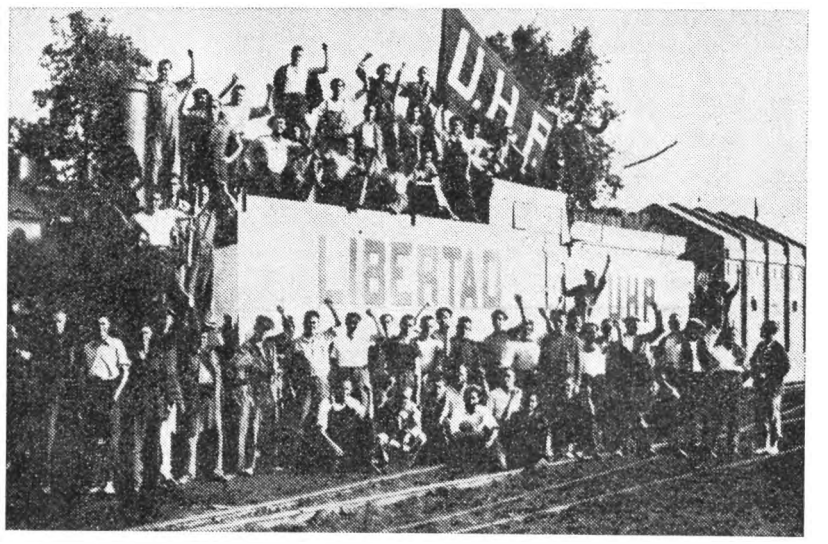

IN I FACKFÖRENINGARNA

Syndikalismen som idé är i stor utsträckning ett resultat av anarkisternas intervention i fackföreningsrörelsen mot slutet av 1800-talet. "Anarkisterna hade på 1890-talet hamnat i en återvändsgränd. Isolerade från arbetarvärlden som monopoliserades av socialdemokraterna, bonade de om sig i små kapell, barrikaderade sig i elfenbenstorn för att där nagelfara en ideologi som blev allt overkligare. Eller också ägnade de sig åt individuella attentat eller prisade desamma för att sedan hamna i en ond cirkel av straff och repressalier." (9)

"Syndikalismens fader", Ferdinand Pelloutier, framlade den nya taktiken i en artikelserie i en anarkistisk veckotidning i Paris. Förslaget möttes med entusiasm av de flesta anarkister. Den socialdemokratiska delen av arbetarrörelsen hade redan vi denna tidpunkt visat upp betänkliga utslag av reformism, parlamentarism och klassamarbete, medan anarkisterna å sin sida framstod som tvättäkta revolutionärer och kompromisslösa klasskämpar. Därför blev Pelloutiers taktik en strålande framgång för anarkisterna som snabbt lade under sig både den spanska och den franska arbetarrörelsen. Men medan den franska landsorganisationen (CGT) behöll sin syndikalistiska karaktär blott till 1:a världskriget, höll man i Spanien ställningarna fram till 1939.

"OPOLITISK" KAMP

Genom anarkisternas intåg i fackföreningarna uppstod ganska snart en tendens av "rena" syndikalister som ansåg att syndikalismen "var sig själv nog". De ville se den syndikalistiska organisationen som den rörelse som *både* kämpade för arbetarklassens "dagskrav" *och* fyllde funktionen av en revolutionär organisation. Politiska partier var obehövliga eller rentav skadliga. Alltför ofta försvann betoningen på att det var *parti*politiken man tog avstånd ifrån, så att en allmänt "antipolitisk" tendens bredde ut sig, och man i allt högre utsträckning inte lyckades höja näsan från den dagliga kampens perspektiv och se till den revolutionära målsättningen. Trots denna reformistiska tendens fortsatte man dock att dela anarkisternas anti-militarism och anti-parlamentarism. Dessutom introducerade man en ny revolutionär strategi, en av arbetarrörelsens mest befängda idéer, nämligen idén om *generalstrejken*. Strategi är väl för mycket sagt, ty sedan man slagit fast att arbetarna skulle gå ut i en världsomfattande

»DET GÅR TAMMEFAN INTE ATT REVOLUTIONÄR I VPK«

DE UPPBLOSSANDE MOTSÄTTNINGARNA I VPK, MELLAN PARTILEDNINGEN OCH "FLAMMAN-GRUPPEN", HAR FÅTT VÄLDIG PUBLICITET I DAGSPRESSEN. DESSA MOTSÄTTNINGAR RÖR DOCK INGA GRUNDLÄGGANDE FRÅGOR FÖR PARTIETS POLITIK I KLASSKAMPEN IDAG. GRUPPEN SOM SAMLATS KRING NORRSKENSFLAMMAN ÄR BARA LITE MER STELBENT OCH "DOGMATISK" ÄN MAJORITETEN. VAD SOM BÅDE BORGARNA OCH VPK TALAR TYST OM ÄR DEN VÄNSTEROPPOSITION SOM FINNS I PARTIET. STARKAST HAR DE VERKLIGT REVOLUTIONÄRA TENDENSERNA KOMMIT FRAM I BIRKA-VASA-AVDELNINGEN I STOCKHOLM. DENNA AVDELNING HAR LÄNGE SYSSLAT MED GRUNDLÄGGANDE MARXISTISKA STUDIER OCH AKTIVT SOLIDARITETSARBETE VID SIDAN AV VPK:S URVATTNADE PRAKTIK. MEN PARTILEDNINGEN HAR HELA TIDEN HAFT ÖGONEN PÅ OPPOSITIONEN OCH FÖRSÖKT UTESLUTA DE LEDANDE KAMRATERNA.

FÖR EN TID SEDAN BRÖT SIG DEN GRUPP SOM VARIT DRIVANDE I AVDELNINGEN I SLUTET PÅ 60-TALET TILL -74 UR PARTIET. DE FLESTA AV UTBRYTARNA HAR UNDER PERIODEN 1969-74 SUTTIT I STYRELSEN FÖR BIRKA-VASA. DE FÖRKLARADE ATT DET VAR OMÖJLIGT ATT ARBETA REVOLUTIONÄRT INOM VPK. MAJORITETEN AV UTBRYTNINGEN BILDADE MARXISTISKA ARBETSGRUPPEN FÖR ATT FORTSÄTTA STUDIER I POLITISK TEORI OCH PÅ EGEN HAND PRAKTISERA POLITISKT ARBETE. EN AV UTBRYTARNA ARBETAR NU MED FÖRBUNDET ARBETARMAKT.

'Motsättningarna' inom VPK

De senaste veckorna, alltsedan VPK:s partistyrelse beslutade om att ställa tre medlemmar i Västernorrlands län inför hot om avsättning från förtroendeposter, har borgarpressen spekulerat i en splittring av partiet och kanske rentav en sprängning. Arbetarmakt har pratat med Marie Louise Eriksson som i dagarna har lämnat VPK och som nu arbetar för Förbundet Arbetarmakt.

- Vad är din uppfattning om vad som händer i VPK nu ?

- För det första tror jag att man ska ha klart för sig att det inte är frågan om någon djupgående ideologisk motsättning mellan Flamman-fraktionen och majoritetslinjen inom VPK. Båda tendenserna talar om Sovjet och öststaterna som socialistiska och att inom partiet försöka hävda att Sovjet inte skulle vara socialistiskt, att arbetarklassen inte har makten och kontroll över produktionsmedlen, stöter på ett oerhört hårt motstånd. Det har Birka-Vasa gjort och min mening är att det är de åsikterna som har provocerat fram uteslutningsförsök mot oss fastän man som i fallet med Gunnar Norberg och de andra två vill kalla det disciplinfrågor. Däremot finns det många bland de som tillhör majoriteten som är kritiska till Sovjet från olika utgångspunkter och dessa pressar partiledningen till ståndpunkter om en "självständig" svensk socialism.

- Du menar att Hermansson inte är uppriktig när han talar om självständighet gentemot Sovjet och Kina ?

- Jag menar att en verklig självständighet skulle innebära att man gick till botten med sådana grundläggande frågor som under vilka förutsättningar man kan tala om att arbetarklassen har makten, alltså förutsättningarna för att socialismen kan utvecklas. Men en sådan diskussion skulle leda till en omvärdering av hela partiets arbete och stoppas effektivt av byråkratin eftersom den är hotande för den inre maktstrukturen. En sådan kris skulle ju också föra med sig en omprövning av riksdagsarbetet, vilket är grundpelaren för VPK. Partiet har 19 riksdagsmän och bara en centralt anställd ombudsman som sysslar med arbetsplatsfrågor.

Självständigheten är alltså taktiskt betingad, vilket inte hindrar att en hel del medlemmar har ärlig kritik mot Sovjet i detaljfrågor. Några exempel på vad detta kan leda till: när Lars Werner åkte till Moskva 69 till en konferens för kommunistpartierna i hela världen, beslöt partistyrelsen att han skulle delta som observatör för man ville markera sin kritik mot Tjeckoslovakieninvasionen året innan. På den konferensen utarbetades riktlinjerna för den antimonopolistiska strategin och dokumentet undertecknades av så gott som samtliga partier, men inte av VPK. Det är den strategin som leder till att partier som Chiles och Portugals KP för en arbetarfientlig politik när de bekämpar strejker och uppror vid mindre eller medelstora företag och också bekämpar den självklara utvecklingen att arbetare med vapen vill försvara vad de uppnått genom kamp. Och det är just dessa partier som VPK har uttalat sitt stöd för eftersom det varit aktuellt och det tycker jag visar att partiets kritiska hållning på konferensen 69 var ett skådespel avsett för den svenska opinionen och en del av partimedlemmarna.

Detta hindrade emellertid inte att VPK:s internationelle sekreterare två år senare åkte till Prag för att bevista Tjeckoslovakiens KP:s kongress tre år efter invasionen och där höll ett tal där han önskade dem lycka till med att utveckla socialismen vidare i sitt land !

- Vad är då egentligen skillnaden mellan Flammanfraktionen och majoritetstendensen ?

- Den består i att Flamman vill ha ett öppet ställningstagande för Sovjet, vilket dom också förespråkar i tidningen. Där finns ideologiska artikelserier direkt översatta från något sovjetiskt organ som fördömer allt vad som finns utanför de traditionella kommunistpartierna, som maoism, trotskism, anarkism etc. Det tragiska är att en del av partiets gamla arbetarkader stöder Flamman, särskilt uppe i Norrbotten, och dessa är kanske också på klassmässiga grunder misstänksamma till den nya generation av partiideologer som är akademiker. Såna som Jörn Svensson, Lars Herlitz, Gunnar Agren. De ledande i Flammanfraktionen underblåser den misstänksamheten och utnyttjar den för sina syften, nämligen till att skärpa maktkampen mellan Flamman och majoritetstendensen.

ARBETARTIDNINGEN
Ny Dag
NORRSKENS FLAMMAN

- Flammanfraktionen består alltså mest av gamla partimedlemmar ?

- Inte alls, det växer hela tiden upp en ny generation av flammaniter, och inom KU har dessa ett visst inflytande, jag kan inte säga hur mycket, men t.ex. Skåne och Blekinge har uppenbara problem och det finns säkert i de flesta distrikt lokala KU-grupper som behärskas av flammaniter. Deras fraktion är nu starkare och mer välorganiserad än tidigare, och det är förmodligen därför de nu vågar ta upp kampen mot partiledningen. Signalen var säkert vad som hände på kongressen i mars i år då de förlorade åtta platser i partistyrelsen och även led nederlag på bl.a. en motion om öppet stöd till Sovjet mot Kina.

Flamman har också ett starkt påtryckningskort, skulle VPK nämligen sprängas är det sannolikt att Flamman kan få ett mandat i Norrbotten eftersom man där kan komma att nå upp till 12 %, medan resten av partiet skulle åka under 4%. Sånt är jävligt allvarligt inom VPK.

- Det är alltså Sovjet som är kärnfrågan i den nuvarande motsättningen ?

- Den frågan rymmer ju alla andra frågor och en verkligt bra debatt skulle kunna utvecklas om man inom VPK verkligen gav sig in i den. Man kan väl säga att den auktoritära hållning som flammaniterna har till Sovjet, den avspeglar sig också i andra frågor. Många gamla stalinister drömde säkert om att pappa Stalin skulle komma och rädda Sverige och att de själva då skulle återupprättas efter åratal av förföljelser och belönas för sin uthållighet med poster i den nya byråkratin. Men så dog ju Stalin och Krustjovtiden var svår för dem, samtidigt som det innebar att en del som varit kritiska till Stalintiden vågade föra fram detta inom partiet helt öppet. Det var bl.a. det som beredde vägen för Hermansson.

Den auktoritära hållningen hade också konsekvenser på det inrikespolitiska planet, då särskilt i förhållande till socialdemokratin. Den folkfrontspolitik som Komintern förespråkade före och under andra världskriget hade ju också konsekvenser i svensk kommunism. Gamla SKP bredde ut armarna åt arbetarpartiet socialdemokratin trots att dess ministrar skrev under beslut om transportförbud av Ny Dag o och införde arbetsläger. Efter kriget fortsatte den politiken och fortfarande sitter ute i landet "kommunister" i kommunala nämnder och församlingar och för en helt osjälvständig politik. Den nuvarande partiledningen är emellertid inte dummare än att den begriper att VPK måste ha en egen profil gentemot socialdemokratin om partiet ska kunna överleva, och under press från många partimedlemmar som genomskådat sossarnas alltmer öppet reaktionära politik och klassamarbete. Numera tar man upp sådana paroller i första maj-demonstrationerna, medan man i riksdagen ger sossarna ett stöd i många frågor och själv för en reformistisk politik.

- Det talas om en vänster inom VPK ?

- Det har funnits vänstertendenser inom en del partiföreningar men sedan de sista i Birka-Vasa nu lämnat VPK kan man inte tala om en direkt vänster. Det finns naturligtvis opposition mot partilinjen i vissa frågor. T.ex. under partikongressen kunde man märka vänsterinlägg i bl.a. kärnkraftsdebatten, palestinafrågan och sextimmarsdagen. Jag tycker också att de tre i kommunfullmäktige i Stockholm som fronderade i frågan om lägenhetsfördelningsnormen mot resten av partigruppen och mot sossarna tog ett riktigt ställningstagande i den frågan. Likaså i frågan om kampen i Chile och Portugal finns det opposition mot partimajoriteten. En del arbetarmedlemmar som varit med i klassaktioner och genom det kommit underfund med partiets dåliga fackliga politik har ju också dragit slutsatser av det och lämnat partiet.

- Du har själv nyligen lämnat VPK efter att varit med i sju år och bestämt dig för att gå med i FAM ?

- Ja, jag har ju hunnit lära mig en del om partier av VPK:s slag, om den politiska makt som byråkratin har inom partiet, där den med administrativa m metoder kan strypa en opposition. Vi slogs t.ex. länge för att få en egen stencilapparat och till slut skaffade vi en själva. Sen har jag studerat partier i andra länder som tillhör samma tradition som VPK och som har större inflytande över arbetarklassen än VPK, t.ex. Chile, Portugal, Italien och franska partiet. Viktigast för mig har varit de studier om ryska revolutionen som bedrivits inom Birka-Vasa och som lett fram till ståndpunkter som överensstämmer med FAM. Under flera år har jag varit kritisk till VPK i en rad olika frågor, till dess reformistiska politik och dess oförmåga att ta vara på erfarenheter från klasskampen och vidareutveckla dem. I ett framtida uppsving i klasskampen kommer partiet som organisation att till att börja med ha en återhållande effekt på det uppsvinget, förmodligen också bekämpa det. Har man dom åsikterna är det omöjligt att vara medlem. Då bidrar man till att ge intryck av att det går att vara revolutionär i VPK. Det gör det tammefan inte

Utbrytare bildar icke-leninistisk organisation

Tidningen ARBETARMAKT har ställt några frågor till Marxistiska Arbetsgruppen, som bildats av 13 utbrytare ur VPK-Birka-Vasa. Här nedan följer deras svar.

Varför lämnade ni VPK, m.a.o. vilka är de viktigaste punkterna i er kritik?

Vpk är till sin natur ett reformistiskt parti, som är uppknutet till parlamentarismen, med alla dess konsekvenser. VPK är också i sin politiska tradition uppknutet till Sovjetunionens kommunistiska parti.

VPK har ett nationellt perspektiv och menar att socialism kan genomföras i ett land, men i etapper. I enlighet med detta accepterar och stöder VPK okritiskt alla broderpartiers politik i respektive land och övertar deras analyser i sin syn på kampen i de olika länderna.

VPK är hållningslös i sin syn på socialismen.

Vad innebär enligt er begreppet "leninism"? Vad är er kritik av leninismen?

Vår kritik av leninismen gäller framför allt det som leninismen tog med sig från Andra Internationalens socialdemokrati. Dit hör bland annat uppfattningen att socialismen först existerar utanför arbetarklassen och sedan förs in i denna utifrån. Dit hör också åsikten att arbetarklassen har tagit makten i och med att ett visst parti tar regeringsmakten. Vi anser att arbetarklassens makt - i bokstavlig och konkret och inte i symbolisk eller överförd mening - inte kan ersättas - varaktigt eller temporärt - av "folkets" makt eller något partis makt.

Men vi vill också säga några positiva saker om Lenin.

1).Vi ansluter oss, i likhet med Lenin i "Staten och revolutionen", till Marx' ståndpunkt att den borgerliga staten inte kan erövras utan måste krossas.

2).Vi betraktar oktoberrevolutionen som ett storartat historiskt initiativ. Oktoberrevolutionen innebar visserligen inte att arbetarklassen erövrade makten, men, genom att undanröja den kontrarevolutionära bastion som den provisoriska regeringen utgjorde, öppnade den vägen för arbetarklassens framryckning. Lenins och bolsjevikpartiets socialdemokratiska inställning till frågan om parti och klass var dock samtidigt en av de faktorer som motverkade arbetarklassens utnyttjande av de möjligheter som oktoberrevolutionen skapade.

3).Vi anser att i den ryska socialdemokratins sprängning bolsjevikerna representerade en bättre linje än mensjevikerna, trots att vid denna tid både bolsjevikerna och mensjevikerna, stödde Kautskys centeristiska tendens i Andra Internationalen.

4).Vi menar att Zimmerwaldvänstern hade rätt i sin inställning till första världskriget. Till denna vänster hörde både bolsjevikerna kring Lenin och tyska och holländska vänsterkommunister, som senare grundlade den rådskommunistiska riktningen.

Hur länge har ni arbetat som tendens inom Birka-Vasa? Hur har VPK-ledningen reagerat? Har man försökt utesluta er?

Vår tendens går tillbaka till slutet av sextiotalet men har förändrats mycket till karaktär och form. Vi har fått värja oss mot flera uteslutningskampanjer under årens lopp. Senast i våras föreslogs vår uteslutning av två av VPK:s mest energiska utrensare, Gunnar Agren och Kenneth Kvist, men föreningen beslöt enhälligt att vi inte skulle uteslutas.

VARA

Varför har ni inte gått med i någon av de existerande vänsterorganisationerna? Vad är er kritik av dessa, exempelvis Förbundet Arbetarmakt?

Vi är i väsentliga frågor inte överens med någon av de existerande vänsterorganisationerna. Vi ska ge några exempel.

Vad gäller RMF delar vi inte synen på Sovjet som en arbetarstat. Vi har inte deras uppfattning om partiets monopol som ledande kraft i revolutionen.

Förbundet Kommunist har en försvars attityd beträffande Kina och de är obenägna att ta upp de principiella problem som finns rörande inrikespolitiken och klassförhållandena. De arbetsplatsgrupper som FK tagit initiativ till har trots den riktiga grundtanken ej kunnat utvecklas till självständiga arbetarorganiseringar. De har knutits alltför hårt till FK.

Vad angår Förbundet Arbetarmakt har vi en del frågor:

I likhet med er anser vi att det i Ryssland/Sovjet aldrig har rått proletariatets diktatur. Men vi anser att det var riktigt av bolsjevikerna att ta regeringsmakten i oktober. Gör ni det?

I ett revolutionärt partis uppgifter ingår att kunna ta initiativ till och organisera aktioner av olika slag. Ett revolutionärt partis uppgifter får inte reduceras till enbart agitation och propaganda. Anser ni att ett parti/en revolutionär organisation ska organisera och ta initiativ i klasskampen?

Vad ska ni göra i fortsättningen? Planer? Vad ska ni exempelvis studera?

Vi sysslar mycket med den ryska revolutionen och Sovjetunionens utveckling. Exempel på andra områden, där vi kommer att publicera försök till analyser, är klassförhållandena i Sverige, parlamentarismen, familjen, parti och klass, Kina. Men vi kommer också att i mån av förmåga att syssla med solidaritetsarbete och verka på de arbetsplatser där vi finns. Vi ser oss själva som en grupp bland andra, som teoretiskt och praktiskt förbereder en framtida revolutionär organisering där vi kan ingå. Men denna organisering måste bygga på en solid politisk grund och därför ser vi idag framsteg i den politiska analysen som viktigare än kvantitativa framgångar.

kommentar

Marxistisk Arbetsgrupp ställer i sina svar på ARBETARMAKTS frågor, ett par motfrågor.

De frågar först om Förbundet Arbetarmakt anser att en revolutionär organisation bör ta initiativ i klasskampen. Det gör vi naturligtvis. Och om det inte har framgått av vad vi skrivit och gjort tidigare så har vi lyckats dåligt med att föra ut våra idéer.

De frågar vidare om vi tycker att Bolsjevikpartiet gjorde rätt i att gripa makten i oktober 1917. Vi anser att den frågan är felaktigt ställd. Bolsjevikerna hade vid ryska revolutionen inte något annat val. Partiet var den enda kraft som kunde fullgöra den historiskt nödvändiga uppgiften att utveckla produktivkrafterna i det ryska samhället under vad vi kallar det *statsbyråkratiska* produktionssättet. Den bolsjevikiska ideologin, *leninismen*, blev det teoretiska uttrycket för den nya härskande klassen. Den visade sig passa alldeles utmärkt för det ändamålet.

Vi kommer att vidareutveckla vårt svar i nästa nummer av ARBETARMAKT.

redaktionen

Marxistisk Arbetsgrupps brytningsmanifest kan beställas genom att slå en signal till 08/32 46 23, mellan klockan 19 och 21.

MER STAKE, HOOLA!

Ja, nu sitter jag här ensam på Arbetarmakts redaktion med en platta i handen: Hoola Bandoolas *Fri Information*. Det finns lite plats över i blaskan och jag ska försöka skriva lite kring skivan. Jag har hört den några gånger förut. Jag sätter på den igen och försöker fundera ut vad det är för fel egentligen.

Vad är det som bara har med min smak att göra, och vad är det som är nåt politiskt att komma med, av allt det jag tycker och tänker på när jag hör den här plattan.

Jag tycker inte speciellt bra om den här plattan. Hoolas texter är politiskt sett kemiskt "rena", jag kan inte anklaga dem för någon reaktionär kvinnosyn, som jag kan säga om Jerry Lee Lewis eller Chuck Berry. Många av Hoolas tidigare texter är så vaga, att vem som vill kan känna igen sig, och ingen behöver känna sig träffad. På det sättet är den här plattan nog en uppryckning. Jag kan läsa igenom texthäftet på samma sätt som jag läser artiklar i Internationalen, Gnistan eller artikelförslag till Arbetarmakt och när jag läst texthäftet kan jag säga: inga politiska felaktigheter.
LTO (Lagen om Tillfälligt Omhändertagande) är viktig att ta upp. Kvinnoförtrycket likaså. Och sossarnas svek mot socialismen.

Musiken då? Allting stämmer, jag kan inte säga att de har svårt att hålla takten som Love Explosion och Gudibrallan. Inga falska toner. Jag kan inte anklaga den för att vara inåtvänd, svårbegriplig eller nånting.

Ändå lyssnar jag mycket hellre på Jerry Lee Lewis, Gudibrallan, Hepstars on stage från -65, Love Explosion. Vad är det för fel då? Är det bara jag som har stelnat i nån speciell musik eller vad är det? Nej. Åtminstone inte bara.

Hoola Bandoola *har ingen stake!* Jag måste säga det, för det är så det känns. Jag menar inte att Hoola ska våldta pianot som Jerry Lee, eller vräka på fler rocksolon och fler kilowatt. Det är "känslan","feelingen", som saknas. Hoola är helt enkelt lite *torra*, och det bästa ord jag har är att de inte har nån stake, fast det inte heller är så lyckat, på grund av de andra betydelser ordet har.

Man kan helt enkelt inte lyssna på musik som man läser en tidningsartikel. Isåfall kunde man sälja grammofonen och prenumerera på lite fler tidningar.

Hoolas musik är platt som många svensktoppslåtar. Inga improvisationer (möjligen precis i början på låten *Kvinnoförakt*). Allt är välplanerat och perfekt. Kastrerat. Och texterna känns inte som om de griper tag i en och säger "lyssna"! Trots att de tar upp sossarna, LTO och kvinnoförtrycket så känns det inte som om det handlar om verkligheten.

Utom några rader i låten *Huddinge*. Refrängen "Huddinge, Huddinge, vad blir det av oss" sliter mig in i hjärtemärgen och kan ibland få mig att fälla tårar av förtvivlan, raseri och allt vad det kan vara.

Jag bor i Huddinge. Tjejen som delvis skrivit texten bor i Västra Flemingsberg i Huddinge. Själv har jag också bott där och min tjej och en del kompisar bor där.

Jag är teoretiskt övertygad om att revolutionsförsök stundar i Sverige inom femton år, att dom som nu är politiskt passiva och accepterar förtrycket, pga materiella omständigheter kommer att *tvingas* resa sig och genomföra socialismen därför att ingen annan lösning är möjlig.

Men det räcker inte alltid för att hålla humöret uppe.

Västra Flemingsberg, detta djävla höghusområde där dom har målat varje hus i varsin färg för att göra det trivsammare.

Denna djävla miljö, där trappan luktar thinner och man aldrig kan ta matarbussen utan att den luktar sprit, där människor bor därför att dom inte har råd eller kontakter att bo nån annanstans. Dom låter *barn* växa upp i den här miljön. 10 000 människor ska bo på detta lilla område.

Detta Huddinge, där sniffningen börjar ta fart igen. Där en av mina bästa kompisar kom vacklande en dag med en literflaska och en indränkt strumpa i handen och inte kom ihåg vad han själv sagt för en minut sen. Där sniffningen brer ut sig i 7:orna, 8:orna och 9:orna på Kvarnbergsplugget.

Thinnerdoften lägrar sig över Huddinge. Och Wallenberg vet ingenting och Palme han ler.

Huddinge,Huddinge, vad blir det av oss. Ibland har jag lust att ge fan i allting, ge upp hela sörjan av internbulletiner, tidningsförsäljning, möten och allt. Bara läsa serietidningar och dricka bärs hela dagarna. Men det gör jag ju inte, och det är jag glad för.

Mina tankar kring den här låten är väl inte så mycket Hoolas förtjänst som verklighetens, låten är rätt dålig egentligen.

Nå det var kanske lite utanför det hela.

Jag ska heller inte bara skälla. Låten *Viktor Jara* är ganska fin, trots sin sprödhet frammanar den bra mycket hat mot Chile-juntan, den junta som högg av Victor Jara hans händer på stadion i Santiago och sa åt honom att sjunga, och han sjöng en frihetssång som alla andra fångarna stämde in i. Dom sköt honom. Också låten Juanita, om Spanien, är spröd men frammanar ens hatkänslor.

Jag får väl ändå önska Hoola lycka till, men: gärna lite mer stake !

Marke

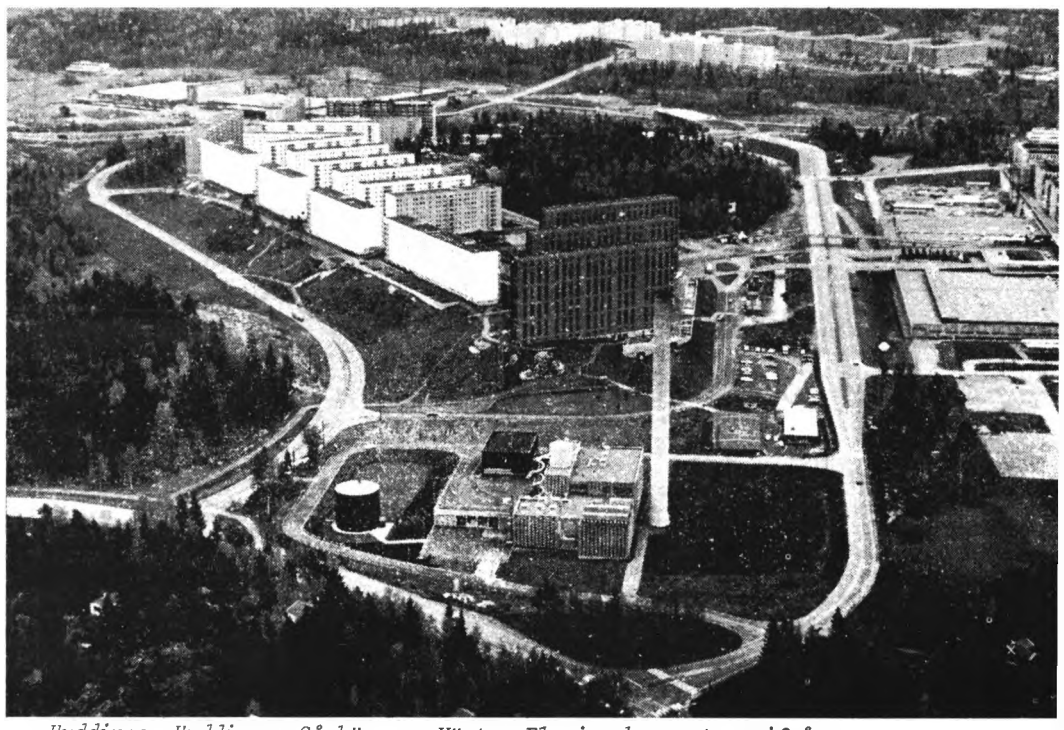

Huddinge, Huddinge. Så här ser Västra Flemingsberg ut uppifrån. Husen är byggda för att hålla i trettio år.

SEMINARIUM OM 'FAMILJEN'

På initiativ från Grupp 8 i Nässjö samlades i helgen den 11-12 oktober ett stort antal kvinnogrupper i södra Sverige till ett seminarium under temat "Familjen".

Tidningen ARBETARMAKT har talat med Pia - en av deltagarna. Pia kommer från Bankeryd, är ensamstående mamma till Mikael 3 år och organiserad i Förbundet Arbetarmakt.

- Seminariet var indelat i tre grupper och rubriker: 1) Dom olika partiernas syn på familjefrågorna, 2) "tvåsamhet" och ensamhet, och

3) barnen och familjen. Själv ingick jag i grupp nr 2, där vi bla pratade om kollektiva boendeformer och monogama förhållanden.

- Många av deltagarna ingick i i kvinnogrupper som inte hade någon socialistisk plattform, vilket ju naturligtvis både var en brist och tillgång.

- Som jag ser det finns det idag ett behov av en separat kvinnoorganisation, dit kvinnorna kan vända sig när de vill bryta sin isolering och skaffa sig en politisk skolning. Själv blev jag medlem i Grupp 8 av bl a dessa skäl.

Som jag ser det bör Grupp 8 fungera medvetandehöjande samtidigt som man söker engagera sig och delta i den "allmänna" politiska kampen. Svårigheterna att få detta att gå ihop - som ju är en förutsättning för ett meningsfullt politiskt arbete - präglar Grupp 8 just nu. Medlemmarna i Grupp 8 har väldigt olika erfarenheter. Den diffusa och otillräckliga programförklaring som Grupp 8 idag har, samt organisationens struktur, motiverar och möjliggör för mig att påverka den lokala organisationens medlemmar i riktning mot en högre politisk medvetenhet och en *total* politisk uppfattning.

- Förutsättningen för en vettig skolning, dels en strävan att förankra sin politik på arbetsplatserna, t.ex. genom att driva arbetarkvinnornas krav, samt effektivisera propagandaarbetet.

RÅDSMAKT

Som en av dom mest centrala studiehänvisningarna för "familjeseminariet" i Nässjö 11-12 oktober återfanns tidskriften RÅDSMAKTS temanummer om familjen och hushållsarbetet.

Detta nummer kostar 7:-, och kan fås genom att 7:- (+ 1:- i porto) insättes på pg. 87 99 69-4 (Tidskriften RÅDSMAKT). Men varför inte slå till direkt med en hel prenumeration? För endast 20:- får du fyra nummer! Postgirot är detsamma som ovan.
Glöm inte att noga anteckna vad din inbetalning avser.
RÅDSMAKT, Box 31 102, 400 32 GÖTEBORG
Tel 031/42 30 98

PS. Åtgången av RÅDSMAKT:s "familjenummer" har lindrigt sagt varit strykande. I dagarna trycks numret upp i en tredje upplaga! Men också den kommer ju naturligtvis att ta slut en gång. Rätt snart kan man förmoda.

forts. från sid. 7

generalstrejk och därmed lamslå produktionen, hade man inga föreställningar om hur man skulle gå vidare och erövra den *politiska* makten, dvs krossa den borgerliga statsapparaten med dess polis, militär och domstolar. Hela denna förtryckarapparat förutsattes lägga sig ner och dö så fort arbetarna strejkat tillräckligt länge.

Det är ett intressant faktum att idén om generalstrejken var praktiskt taget det enda syndikalistiska element som upptogs bland andalusiska bondeanarkister. Just det slutgiltiga, absoluta och domedagsmässiga i denna teori, frånvaron av någon *stegvis* upptrappning av klasskampen, eller, efter revolutionen, en *stegvis* utveckling från socialism till kommunism, måste ha passat in i dessa bondeanarkisters statiska och stelbenta tankevärld som hand i handske.

Inom CNT var det - föga förvånande - de reformistiskt inriktade som upptog föreställningarna om syndikalismen "som sig själv nog" till sin och riktade hårda angrepp mot anarkisternas nästan totala kontroll över rörelsen, vilken de aldrig lyckades bryta trots att de verkligt hårda anarkisterna var en klar minoritet inom organisationen. Reformisterna utmanövrerades utan pardon från alla förtroendeuppdrag. När FAI bildades var det för att ytterligare stärka den revolutionära "elitens" position. Dess obrutna kontroll av CNT är en anmärkningsvärd prestation med tanke på att CNT:s "kärna av orubbligt trofasta anhängare inte överskred 200.000" (10) av tidvis 1 - 1,5 miljon medlemmar.

SOCIALDEMOKRATIN

Även om CNT fram till 1930-talet var den största fackföreningsrörelsen i Spanien var den inte den enda. På 1930-talet började den av olika orsaker tappa en del mark till reformisterna. 1879 grundades det socialistiska partiet och 1888 den reformistiska fackföreningsrörelsen UGT. Rörelsens till en början mycket långsamma tillväxt berodde främst på den totala avsaknaden av sociala reformer och av något som kunde kallas parlamentarisk demokrati, vilket snarare talade till förmån för anarkisternas linje. Från 1900-talets början genomgick rörelsen emellertid en snabb utveckling, tack vare dels organiseringen av Folkets Hus som gav den en verklig förankring bland massorna, dels den repression som tvingade anarkisterna tillbaka. UGT:s generalsekreterare, Largo Caballero, var arbetsminister i Azanas regering (som förföljde aktiva CNT-medlemmar). Under denna tid växte rörelsen kraftigt och 1934 hade den en och en kvarts miljon medlemmar. UGT organiserade nästan enbart "manschettproletariatet" (kontorister, banktjänstemän etc.) samt arrendatorer och fattiga småbönder. 300 000 var "egentliga" arbetare; industri-, gruv- och järnvägsarbetare, och dessa tillhörde i allmänhet den mer välbetalda kategorin. De fattigaste och mest militanta delarna av proletariatet sökte sig nästan uteslutande till CNT. Tack vare UGT:s radikalisering började mot slutet av republiken denna traditionella uppdelning, enligt vilken UGT organiserade de mera välmående delarna av proletariatet och CNT de utarmade, att svikta något.

1934 utbröt ett uppror i Asturien som till skillnad från de flesta smårevolter som dittills ägt rum inte organiserats av CNT-FAI utan för vilken UGT bar huvudansvaret. CNT-FAI och traktens kommunister deltog emellertid efter bästa förmåga. Upproret slogs ner tämligen snabbt under mycken blodspillan, och Caballero kastades i fängelse, trots att han personligen inte haft någor med upproret att göra.

RADIKALISERING

Denna revolt blev upptakten till en radikalisering av UGT, med Caballero själv i spetsen. Från att ha varit en reformismens stöttepelare och övertygad anti-kommunist kunde han i februari 1934, efter sina dessillusionerande erfarenheter i regeringen, sammanfatta sin inställning så här: "Massornas enda hopp i dag är en social revolution" och "Det är omöjligt att förverkliga ens en bit socialism inom den borgeliga demokratins ram". Caballero kom i fängelset för första gången i kontakt med marxismens klassiker och tog djupa intryck av dem. Han lämnade fängelset som revolutionär och fann att stora arbetar- och bondemassor genomgått en förändring. De finner i Caballero den ledare de söker. Men hans ledning över rörelsen var inte obestridd. Bakom honom stod arbetarmassorna i UGT, och han åtnjöt stor popularitet även bland CNT-anslutna arbetarna (trots den gamla bitterheten). Men PSOE, själva partiet, dominerades av den reformistiska högerfalangen under Indalecio Prietos ledning. Dessa stod nära både liberalerna och västeuropeiska socialdemokraterna. Socialdemokraterna lyckades inte, på samma sätt som CNT, att hålla de reformistiska elementen utanför "apparaten".

Att Caballero och de övriga, mera revolutionärt inriktade socialdemokraterna ändå kunde manövrera som de gjorde utan PSOE:s stöd, är en god illustration till det faktum att i Spanien var inte fackföreningarna ((som i t e x Ryssland under revolutionen) blott en pendang till partierna, de hade ett eget "inre liv" som i vissa avseenden gjorde dem till lika mycket politiska som rent fackliga organisationer.

SMEKMÅNAD MED KOMINTERN

Då CNT var den mest inflytelserika revolutionära organisationen efter I:a världskrigets slut uppvaktades man flitigt av den nygrundade Kommunistiska Internationalen (Kommintern). CNT, som hade ett grundmurat rykte om sig av att vara revolutionärt, stärktes paradoxalt nog av den ryska revolutionen och de revolutionsstämningar som denna förde med med sig i Spanien eftersom de spanska arbetarmassorna till en början inte kunde skönja någon större skillnader mellan bolsjeviker och anarkosyndikalister. Ett antal CNT-ledare åkte på studiebesök till Sovjet. Två lämnade CNT på kuppen, en blev djupt desillussionerad (bl.a av Kronstadt-upprorets nedslående och förföljelsen i Sovjet av anarkister och syndikalister). 1922 utträdde CNT ur Komintern, efter en kort men häftig smekmånad. På detta följde ingenting i stil med de franska anarkosyndikalisternas massutvandring till det nygrundade franska kommunistpartiet i början på 1920-talet. Varför är svårt att säga. Förmodligen hade det franska CGT:s syndikalistiska ideologi urvattnats i långt högre grad än i CNT. Brytningen blev därför inte särskilt radikal. Vidare var den bolsjevikiska ideologin oförenlig med det element i det spanska kulturarvet som givit anarkismen en sådan styrka, nämligen federalismen, lokalpatriotismen, idén om *la patria chica* ("det lilla fosterlandet") = stallbacken.

HÖGER...

Från 1909 till 1929 förde Spanien ett kolonialkrig i Marocko, och att man till slut lyckades vinna var huvudsakligen Frankrikes förtjänst (som också hade kastat sig in i striden om bytet). Krigföringens militära och finansiella skandaler hade skämt ut den bräckliga konstitutionella ordningen i landet och banat vägen för Primo de Riveras militärkupp 1923. Kungen, Alfons XIV, presenterade Rivera för den italienske kunger med orden: "Här är min Mussolini".

Men till skillnad från Mussolini saknade Rivera någon massbas. Detta, plus börskraschen 1929 som fick vittomfattande konsekvenser även för Spanien förmådde honom att avvika till Paris. CNT, som varit förbjudet under hela Riveras diktatur liksom alla andra fackföreningar och politiska partier, framträdde åter öppet 1930, siffermässigt starkare än någonsin. Kungen avreste 1931 till följd av antimonarkistiska kommunalval som tvingats fram av oppositionen. Anarkisterna förberedde sig på den slutliga uppgörelsen med klassfienden, som man trodde bara var några månader avlägsen. CNT strukturerades om för att bättre passa en efterrevolutionär situation. FAI drog igång en serie mindre resningar här och var av mindre varaktighet.

...VÄNSTER...

Den republik som upprättats som ett resultat av monarkens och därmed monarkins flykt ur landet höll sina första val till parlamentet några månader efter kommunalvalet. Liberalen Azana bildade regering. En del socialdemokrater fick ministerportföljer. Azanas regim genomförde en rad åtgärder som var mer ägnade att reta gallfeber på högern än tillfredställa arbetarklassens krav: skilde kyrkan från staten, upplöste jesuitorden, skar ner officerskårens numerär, gav visst regionalt självstyre åt basker och katalaner. Men jordreformen? Det *pratades*. Man *förberedde*. Prat och förberedelser var inte nog för lantarbetarna. De tog saken i egna händer. Azanas "skymf" mot kyrkan, officerskåren och Spaniens heliga "enhet" (som aldrig existerat i verkligheten) var mer än nog för högerkrafterna. Bara det faktum att republiken var en republik var tillräckligt för de ärkemonarkistiska carlisterna i Navarra. En militärkupp 1932 misslyckades, trots italienskt stöd. Vad som beseglade denna republiks öde var istället vallagen, som gav högerkrafterna fördelar i parlamentsvalen 1933. Eftersom vallagen gynnade karteller, och högern bildat en sådan men inte vänstern, var utgången given, allrahelst som anarkisterna inte röstade av principiella skäl. Bara där försvann någon miljon röster för vänstern.

...OCH HÖGER IGEN

Högern satte genast igång att rasera vad Azana "byggt upp", vilket inte var någon överväldigande uppgift. Svårare var det då att omintetgöra den organisatoriska kraft och revolutionära tillförsikt som vuxit sig stark inom vänstern under den förutvarande regimen, då man haft det för spanska vänsterorganisationer ovanliga privilegiet att få verka legalt.

5 oktober 1934 proklamerade UGT generalstrejk för att därmed söka störta regimen. Det blev mer än en passiv generalstrejk, det blev stridigheter. Men upproret blev inte långvarigt, utom i Asturien där det varade i 12 dagar. Den som ansvarde för upprorets kuvande var en general vid namn Francisco Franco. 30 000 personer arresterades i hela Spanien som ett resultat av den misslyckade generalstrejken.

Ett år senare sprack regeringssamarbetet mellan två koalitionspartner och presidenten såg ingen annan utväg ur regeringskrisen än att utlysa nyval.

FOLKFRONTEN

Valet hölls i februari 1936 och blev en framgång för vänstern, som ingått en *Frente Popular*, en valallians av samma typ som fört högern till makten vid det förra valet. Denna "front" har felaktigt jämställts med den franska folkfronten vid samma tid, vilket inte var fallet. Det hade bl a varit omöjligt att förmå anarkisterna vid denna tid att stödja ett sådant projekt. Dessa gick till valurnorna - ett remarkabelt avsteg från de anarkistiska principerna - huvudsakligen för att åstadkomma amnesti för de 30 000 politiska fångarna. Typiskt nog var den verkliga motorn i den spanksa vänstern, socialdemokraterna och anarkosyndikalisterna, orepresenterade i den första "vänster"regeringen. Anarkosyndikalisterna för sina principers skull, socialdemokraterna avstod förmodligen för att blidka högern.

Genast efter valet började militärerna umgås med planer på en statskupp. Hela schemat upprepades: Azana blev ministerpresident, pappersreformerna blev desamma, lantarbetarna tog åter lagen i egna händer och började ockupera storgodsen.

Arthur Koestler skriver om den stämning som rådde i Spanien sommaren 1936: "Varje barn kunde tala om att ett uppror var nära förestående. Sparvarna skrek ut det från hustaken".

Det skulle inte dröja länge.

Marat

(Fortsättning i nästa nummer)

NOTER

(1). Broué-Temime, *La Révolution et la guerre d'Espagne.*
(2). Brenan, *The Spanish Labyrinth.*
(3). Se exempelvis Pitt-Rivers, *The people of the Sierra* och Hobsbawm, *Primitive Rebels.*
(4) Woodcock, *Anarkismen.*
(5) -"-
(6) "Kiliastisk" brukar beteckna ideologin hos primitiva bonderörelser, som t.ex. under europeiskt 1500-tal. Det är mycket fråga om ett krav på *rättvisa*, där man åberopar den officiella "rättvisa" som förs fram av det samhälle man ligger i fejd med men som naturligtvis inte tilllämpar den. Utmärkande är också en statisk syn på det samhälle som skall följa på segern, ett "rättvisans tusenåriga rike", och en ofullständig brytning med den gamla regimen såväl i praxis som i tänkande.
(7). Woodcock, *Anarkismen.*
(8). Brenan, *The Spanish Labyrinth.*
(9). Guérin, *Anarkismen.*
(10). Brenan, *The Spanish Labyrinth*

«ONANI ÄR KONTRAREVOLUTIONÄRT!»

"ONANI ÄR SKADLIGT FÖR KROPPEN OCH LÖSER UPP DEN REVOLUTIONÄRA VILJAN. DET ÄR EN VANA SOM ABSOLUT MÅSTE UNDERTRYCKAS"...."BÅDE FÖR POJKAR OCH FLICKOR ÄR DET SKADLIGT FÖR HJÄRNAN"....."MAN BLIR NERVÖS, NERE, SLÖ, MINNET SVIKER, SÖMNEN BLIR DÅLIG, OCH ALLT DETTA SKADAR ARBETET OCH STUDIERNA."
"FÖRST OCH FRÄMST MÅSTE MAN SKAFFA SIG EN PROLETÄR VÄRLDSÅSKÅDNING OCH FLITIGT STUDERA MARXISMEN-LENINISMEN OCH MAO TSE-TUNGS TANKAR. BARA DÅ KAN MAN GÖRA SIG KVITT DENNA DÅLIGA VANA."

Citaten ovan är hämtade från en ny kinesisk lärobok, som tryckts i 450 000 exemplar. I den talas också om att man bör avhålla sig från sexuella förbindelser utanför äktenskap och att man inte bör gifta sig före 25 års ålder.

Liknande tongångar - fast utan orden "proletär","revolutionär" och några till har jag hört förr. Sånt skit fyllde man svenska läroböcker med, och konfirmationspräster mässade om samma saker, med hot om helvetet på köpet. Under min gymnasietid turnerade en äldre gymnastiklärare omkring på Hem- och Skola-möten och dillade om att man skulle bota alla ungdomsproblem med strängare föräldrar och mer gymnastik och idrott i skolan. Behöver jag tala om vad det är för fel på en sån här lärobok ? Tydligen, för det finns ju rätt gott om hyllare av det kinesiska samhället i det här landet, alltifrån vissa liberaler, till KFMLr och Förbundet Kommunist.

ÄR ONANI SKADLIGT ?

Vissa påstår att onani är skadligt, andra påstår att den är oskadlig. Men det är fel att formulera frågan så. Istället måste vi fråga oss, när och under vilka omständigheter onanin är skadlig eller ej.

Låt mig då säga att onanin är en helt naturlig del i ett barns uppväxt. Den är en del i barnets upptäckande av sin kropp, sin sexualdrift och könsmognaden. Den är helt sund, utvecklande och oskadlig, förutsatt att den sker utan skuldkänslor och hemlighetsmakeri. Efterhand som man mognar sexuellt, ökar behovet av sexuella förbindelser, och det naturliga är då a att man skaffar sexuella förbindelser och onanin träder i bakgrunden. eller upphör.

En sådan naturlig uppväxt förnekas dock majoriteten av ungdomen i de kapitalistiska länderna, framförallt arbetarungdomen.

Istället omges allt som har med könsorgan och sexualliv att göra, med en massa hemlighetsmakeri, och man försöker hindra en naturlig kontakt mellan könen genom att uppfostra pojkar och flickor olika och skilda åt. Man skapar hos ungdomen en rädsla och ångest inför allt som är tabu, vår egen sexualdrift och gör oss sexuellt och emotionellt hämmade inför varandra. Nervsystemet skadas genom att man tvingas undertrycka sin egen onani, man blir nervös, disträ, sover dåligt osv.

HÄMNINGAR ÄR SKADLIGA - INTE ONANI

Det är alltså inte *onanin*, utan hämningen, skuldkänslan, rädslan och ångern, som förorsakar besvären. Det är den *psykiskt störda* onanin, och onanin som konstant *ersättning* för sexuella förbindelser som man på grund av hämningar etc inte kunnat skaffa sig, som är skadlig. Detta kan man inte avhjälpa med avhållsamhet.

D.v.s.: ett ohämmat tillfredställande av sexualdriften är enbart hälsosamt. Kapitalismen däremot gör oss till sexuella krymplingar, genom sin kärnfamilj, sin bestialiska skola, hela sin moral och för arbetarklassen dessutom ofta trångboddhet.

VÅRA HÄMNINGAR BEHÖVS -FÖR KAPITALISMEN

De hämningar och den rädsla som - sedan barnsben - följer oss präglar våra psyken så mycket att det är en rädsla inte bara för sexuell utlevelse utan för utlevelse, naturliga reaktioner överhuvudtaget. Man reagerar inte naturligt mot förtryck (genom motstånd) utan man förtränger, försöker dölja sitt missnöje även för sig själv. Detta gör att kapitalisterna kan sitta kvar till stor del på grund av det sexuella förtrycket under befolkningens uppväxttid.

Dessutom kanaliserar kapitalismen den undertryckta utlevelsen i ofarliga, och för kapitalet nyttiga banor. Dels genom engagemang i dyrkan av eliter och auktoriteter (fotbollslag, Hitler, Gud och Alice Cooper), dels genom skapande av arbetsnarkomaner, arbetare som frivilligt tillbringar så mycket av sin fritid som lagen tillåter, på sin arbetsplats.

NÅ,KINA DÅ?

Jo, jag hävdar att den kinesiska läroboken som jag talar om bara är *ett* exempel på en hel moraluppfattning, ett helt uppfostringssätt, som är *likadant* (och i vissa stycken t.o.m. värre) som i den kapitalistiska världen.

Vill jag då påstå att Kina är ett kapitalistiskt land? Nej. Kina har, förmodligen för alltid, krossat kapitalismen. Men denna kinesiska lärobok är ett klart tecken på att Kina är ett *klassamhälle*, där majoriteten av befolkningen tillhör de förtryckta klasserna. Ty endast en härskande klass (som vill bibehålla sin position som härskande klass) har intresse av att majoriteten av befolkningen är sexuellt kuvade.

För mig utgör de små citaten från denna kinesiska lärobok en bekräftelse på Förbundet Arbetarmakts teori om att Kina behärskas av ett *nytt produktionssätt*, som liksom feodalismen är *skilt* från kapitalismen, men inte har ett djävla dugg med socialismen att göra.

Socialismen är ingenting annat än en väg till arbetarklassens och mänsklighetens *befrielse*. Och till hela sitt väsen och på hela vägen dit måste den bekämpa all auktoritär uppfostran och allt sexuellt förtryck.

Maoisterna kan hänga sig i sina egna kukar, för deras ideal har ingenting med friheten att göra.

Marke

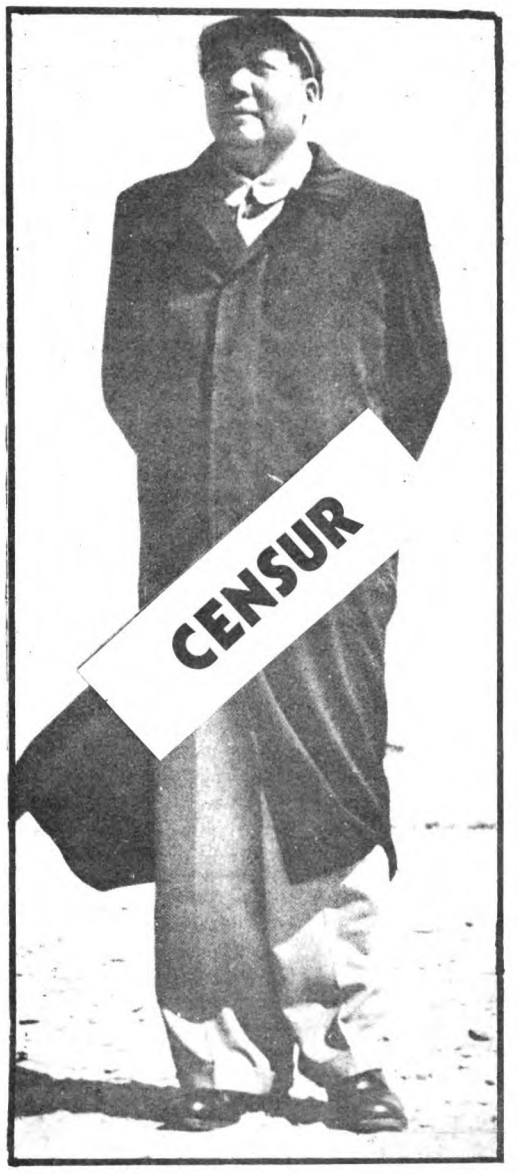

ta ett fast grepp

"Ta ett
fast grepp".
Därmed menas att
partikommittéerna in-
te endast ska ha "grepp"
om utan måste ha ett "fast
grepp" om sina huvuduppgif-
ter. Man kan få grepp om
en sak endast om man
griper den fast i
handen och inte lå-
ter greppet lossna
i minsta mån. Tar
man inte ett fast
grepp, är det det-
samma som att man
inte har något gr-
epp alls. Man kan
naturligtvis inte
få grepp om någon-
ting med en öppen
hand. Om handen
sluts såsom om den
grep om någonting,
men inte hårt, har
den fortfarande in-
get grepp. En del
av våra kamrater
har grepp om huvud-
uppgifterna, men
deras grepp är in-
te fast och därför
lyckas de inte med
sitt arbete. Det
går inte att inte
ha något grepp al-
ls, och om greppet
inte är fast går
det inte heller."

Nej, det är inte *Fuck You*, världens åtaste kines, som skrivit raderna ovan. Det kommer från Maos lilla röda, sid 102. Tydligen hade Mao en annan inställning till onani under sina yngre år....eller också har väl vår "fixerade fantasi" (frambringad av att vi är sexuellt undertryckta) spelat oss ett spratt.

gör så här!

Du som är klassmedveten och tillämpar marxismen-leninismen på vår tid dvs Mao Tsetungs tänkande. Här följer de senaste rönen från ihärdigt medicinskt forskande:

"Både för pojkar och för flickor är onani skadligt för hjärnan."

Av alla sanna svenska marxist-leninister förväntar vi nu att de går ut till massorna på våra ungdomsgårdar och skolor och sprider de senaste direktiven:

När ni gjort era läxor, läst kvällens stycke i den lilla röda och tänker gå till sängs: En kvarts gymnastik driver effektivt bort tänkbara sexuella känslor och tankar!

Sov inte på magen, ha inte åtsittande underbyxor, ligg inte och dra er i sängen!

Tänk på att onani är skadligt för kroppen och upplöser den revolutionära viljan!

Skaffa er en proletär världsåskådning och sen när ni fyllt 25 år kan ni uppfylla era äktenskapliga plikter för att trygga revolutionens framtid!

ARBETARMAKT
ÄR INGEN NYHETSTIDNING!

Tidningen ARBETARMAKT har funnits i ungefär fyra år. Den har genomgått en ganska långsam men påtaglig utveckling under dessa år. Från att ha varit utgiven av en grupp människor i Jönköping har den blivit förbundstidning för Förbundet Arbetarmakt och speglar i alla väsentliga frågor förbundets politik.

MÅNADSTIDNING

ARBETARMAKT är sedan ett knappt år tillbaka månadstidning, efter att ha utkommit ganska sporadiskt under de första åren. Månadsutgivningen ger oss möjlighet att mer kontinuerligt följa händelser i Sverige och utomlands. Vi får också möjlighet att lägga upp serier, som t ex den om arbetarråden, som är lättare att följa och inte hänger i luften på samma sätt som med längre perioder mellan tidningarna.

ARBETARMAKT är ingen nyhetstidning. Vi varken kan eller vill ta upp ALLT som händer i samhället. Tidningen är heller inget alternativ till dagspressen eller Radio-TV-nyheterna. Vad den möjligen kan göra är att bringa en viss reda i alla sensationsartiklar och smaskiga reportage som utgör den borgerliga journalistikens egendomliga värld.

BAKGRUNDEN & SAMMANHANGET

ARBETARMAKT försöker ge bakgrunden och sammanhanget i de viktigaste händelserna nationellt och internationellt. Och tidningen inriktar sig naturligtvis främst på arbetarklassens situation. ARBETARMAKT försöker förmedla erfarenheter som arbetare gjort i andra länder och på enskilda arbetsplatser för att göra dem till hela arbetarklassens erfarenheter och kunskap.

INGA PROFFS

Den redaktion som tillverkar tidningen och är ansvarig för den väljs på Förbundet Arbetarmakts kongress. Som alla andra organ som väljs är den avsättbar om den inte sköter sig enligt medlemmarnas vilja. Den redaktion som för närvarande gör tidningen består av tre personer som alla har annat arbete 'vid sidan om' Detta medför givetvis problem med tidsbrist och dubbelarbete, men kontakten med produktionen och ett mer normalt arbete är ovärderligt för att tidningen inte ska bli isolerad från verkligheten.Det finns otaliga förment revolutionära tidningar som råkat ut för det

STOR BREDD

Det mesta av det material som publiceras i ARBETARMAKT skrivs inte av redaktionen utan av människor i och omkring förbundet. Tidningen är helt beroende av det stöd den får utifrån. Med detta system av artikelförfattande, får tidningen en större bredd större spridning, både vad gäller ämnen och sättet att ta upp dem. Dessa fördelar väger mer än väl upp bris - terna i språklig finess och proffessionalism.

Själva tillverkningen av Arbetarmakt görs av redaktonen. Den skriver ut texten och klistrar upp bilder och text på stora originalsidor. Sedan gör tryckeriet filmer och plåtar av sidorna och trycker tidningen.

Så länge vi inte har tätare utgivning går detta bra. Så småningom kommer vi dock att behöva anställa kamrater som sköter det administrativa arbetet och andra rutinsysslor. Vi kommer också att behöva teknisk aparatur för att kunna göra tidningen snabbare och bättre. Systemet med politiskt vald och roterande redaktion kommer vi dock inte att ge upp. Det är en "livsnerv" för en tidning som vill vara revolutionär.

De största problemen för tidningen just nu är ekonomin och bredden på spridningen. Den usla ekonomiska situationen beror till största delen på en relativt liten prenumerationsstock. För att vi ska våga starta projekt av olika slag krävs en stabil ekonomisk grund. Den saknar vi idag.

Idag säljs Arbetarmakt regelbundet på ett 20-tal orter. Det är naturligtvis inte tillräckligt. Vi måste mångdubbla den siffran!

PRENUMERERA!
PG 38 13 00-3

BLI OMBUD!

VI ÄR SMÅ - MEN ÖVERDJÄVLIGA

FÖRBUNDET ARBETARMAKT strävar efter att utgöra en del av den sociala rörelse som förebådar det kommunistiska klasslösa samhället - den revolutionärt kommunistiska arbetarrörelsen.

Vi anser att kommunismen - det klasslösa samhälle där mänskligheten är fri från allt förtryck - endast kan uppnås genom en omstörtning av de nuvarande klassamhällena, genom den socialistiska revolutionen, samt en övergångs- och uppbyggnadsperiod - det socialistiska samhället.

SOCIALISM ÄR ARBETARMAKT

Vi ser socialismen som ARBETARMAKT - arbetarklassens makt på samhällets alla nivåer, genom klassens organisering i arbetarråd och dessas samordning till centrala organ. Socialismen innebär att den kapitalistiska marknadsekonomin ersätts med en socialistisk planekonomi.

För att genomföra den socialistiska revolutionen krävs att arbetarklassen är organiserad och förberedd. Det innebär bl.a att de mest medvetna i klassen, arbetaravantgardet, är organiserat i en revolutionär organisation.

HUVUDUPPGIFTER

Vi menar, att det idag inte existerar någon sådan konsekvent revolutionär organisation och har därför tagit som vår uppgift att bidraga till skapandet och framväxandet av en sådan. För oss innebär detta tre huvuduppgifter:

att framhålla vad socialismen innebär: Arbetarklassens direkta styrande av samhället genom sina *egna* organ: ARBETARMAKT och inte partimakt. I detta sammanhang påvisar vi de s.k. socialistiska staternas karaktär av statsbyråkratiska klassamhällen, med en "ny" härskande klass - statsbyråkratin - och ett nytt produktionssätt.

ARBETARKLASSEN

att framhålla den för socialismen nödvändiga självständigheten hos klassen. Detta innebär en självständig kamp och organisering också under kapitalismen, en självständighet såväl i förhållande till den borgerliga staten, den reformistiska rörelsen och fackföreningarna, som till, mer eller mindre, revolutionära organisationer. Denna självständiga organisering tar sig i dag uttryck i strejkkommitéer och stormöten. Vi propagerar och verkar

också för en självständig organisering av de mest kampberedda arbetarna i arbetsplatskommitéer

TOTAL REVOLUTION

att framhålla socialism som inte enbart "planekonomi och elektrifiering av hela landet", utan att socialismen kräver en *total revolution*: bl.a. måste förhållandet man-kvinna-barn befrias från de förtrycksmekanismer som nu återfinns där; arbetsdelningen måste bekämpas, bl.a. måste uppdelningen på beslutsfattare och verkställare av besluten upphöra. Socialismen kräver alltså en ny människa: inriktad på samarbete och deltagande istället för kon-

FÖRANKRING

Vi inser nödvändigheten av att de tankegångar som utgör våra huvuduppgifter förankras hos den revolutionära klassen -arbetarklassen. Vi arbetar därför med att sprida dessa hos främst arbetaravantgardet. Vi strävar därför att förankra vår organisation i arbetarklassen, detta för att lära av och deltaga i klassens självständiga kamp, men också för att bidra till att utveckla den spontana kampen till en medveten kamp mot kapitalet.

Till hjälp i detta arbete har vi tidningen ARBETARMAKT, vårt teoretiska organ RÅDSMAKT och vårt förlag ARBETARPRESS. Vi sysslar med studier för att utveckla våra idéer. Vi har marxistiska cirklar och diskussionsmöten för dem som är intresserade av vår politik. Kamrater från organisationen arbetar också med internationellt solidaritetsarbete och inom andra frontavsnitt mot kapitalets förtryck.

Vi är idag få som arbetar med förbundet, och det är inte något lätt arbete vi har framför oss. Men är du intresserad av oss och vårt arbete, så kontakta närmaste regionscentra:

Förbundet Arbetarmakt
Box 154
551 02 Jönköping 036/ 12 56 70

Förbundet Arbetarmakt
Box 31 102
400 32 Göteborg 031/ 42 30 98

Förbundet Arbetarmakt
Box 49 035
100 28 Stockholm 08/ 68 46 70